

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Nové Veselí

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

„Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělávat.“

J. A. Komenský

Obsah

Seznam použitých zkratk a vysvětlivky	6
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	8
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	9
2.1 Úplnost a velikost školy	9
2.2 Vybavení školy	9
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	9
2.4 Dlouhodobé projekty	10
2.5 Spolupráce s veřejností	10
2.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	11
Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	11
Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	12
3. UČEBNÍ PLÁN	14
4. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	16
Osobnostní a sociální rozvoj	16
Výchova demokratického občana	17
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	17
Multikulturní výchova	17
Environmentální výchova	18
Mediální výchova	18
5. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	19
5.1 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	19
Předmět: Český jazyk	19
Předmět: Anglický jazyk	33

Další cizí jazyk – Předmět: Německý jazyk	43
Další cizí jazyk – Předmět: Ruský jazyk	50
5.2 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	56
Předmět: Matematika	56
5.3 Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE.....	71
Předmět: Informatika	71
5.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA	76
Předmět: Fyzika	76
Předmět: Chemie.....	83
Předmět: Přírodopis	89
Předmět: Zeměpis	98
5.5 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	105
Předmět: Svět kolem nás.....	105
5.6 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST	115
Předmět: Dějepis	115
Předmět: Občanská výchova	123
5.7 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA	131
Předmět: Výtvarná výchova	131
Předmět: Hudební výchova	141
5.8 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	147
Předmět: Pracovní činnosti	147
5.9 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	157
Předmět: Tělesná výchova	157
Předmět: Výchova ke zdraví	167

5.10 Přehled volitelných předmětů.....	174
Předmět: Cvičení z matematiky.....	174
Předmět: Environmentální praktikum.....	179
Předmět: Konverzace v anglickém jazyce	182
Předmět: Cvičení z českého jazyka	184
Předmět: Informatika a výpočetní technika	187
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ.....	190
Pravidla pro hodnocení žáků	190
Hodnocení a klasifikace	190
Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	193
Zásady hodnocení chování ve škole a na akcích pořádaných školou	196
Celkové hodnocení	197
Způsob získávání podkladů pro hodnocení	197
Hodnocení práce v zájmových útvarech	198
Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR	198
Sebehodnocení.....	198
Slovní hodnocení	198
Komisionální přezkoušení.....	199
Opravná zkouška	200
Přezkoušení	200
Dodatečná zkouška.....	200
Postup do vyššího ročníku	201

Seznam použitých zkratk a vysvětlivky

Předměty

ČJ – Český jazyk a literatura
Aj – Anglický jazyk
M – Matematika
Inf – Informatika
F – Fyzika
Ch – Chemie
Př – Přírodopis
Z – Zeměpis
Skn – Svět kolem nás
D – Dějepis
Ov – Občanská výchova
Vv – Výtvarná výchova
Hv – Hudební výchova
PČ – Pracovní činnosti
Tv – Tělesná výchova
Vz – Výchova ke zdraví
CvM – Cvičení z matematiky
Ep – Environmentální praktikum
Nj – Německý jazyk
Rj – Ruský jazyk
CvČj – Cvičení z českého jazyka
Ivt – Informatika a výpočetní technika
KAj – Konverzace v anglickém jazyce

Průřezová témata

OSV – Osobnostní a sociální výchova
VDO – Výchova demokratického občana
EGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MkV – Multikulturní výchova
EV – Environmentální výchova
MeV – Mediální výchova

Mezipředmětové vztahy

[...] – mezipředmětový vztah je naplňován pouze v případě realizace volitelného předmětu

IVP- individuální vzdělávací plán
PLPP- plán pedagogické podpory

 Český jazyk a literatura Cvičení z českého jazyka	 Přírodopis	 Hudební výchova
 Anglický jazyk Německý jazyk Ruský jazyk Konverzace v anglickém jazyce	 Zeměpis	 Pracovní výchova
 Matematika Cvičení z matematiky	 Svět kolem nás	 Tělesná výchova
 Informatika Informatika a výpočetní technika	 Dějepis	 Výchova ke zdraví
 Fyzika	 Občanská výchova	 Environmentální praktikum
 Chemie	 Výtvarná výchova	

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název programu: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
(ŠVP byl zpracován podle RVP ZV)

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Nové Veselí, příspěvková organizace

Adresa školy: Na Městečku 1, 592 14 Nové Veselí

Ředitel: Mgr. Tomáš Augustýn

Kontakty: Telefon: 566 667 131
Fax: 566 667 131
E-mail: info@zsnoveveseli.cz
Web: www.zsnoveveseli.cz

Zařazení do sítě škol: IZO: 102943117
REDIZO: 600130207
IČ: 70881138

Zřizovatel: Městys Nové Veselí, Na Městečku 114, 592 14 Nové Veselí

Kontakty: Telefon: 566 667 121
Fax: 566 667 292
E-mail: starosta@noveveseli.cz

Platnost dokumentu od: 30. 8. 2007
Verze: č. 1 – 30. 8. 2007
č. 2 – 1. 9. 2012
č. 3 – 1. 9. 2014
č. 4 – 1. 9. 2015
č. 5 – 1. 9. 2016
č. 6 – 1. 9. 2017

.....
razítko a podpis statutárního zástupce

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Nové Veselí je úplnou základní školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Dojíždějí k nám žáci z 5 spádových obcí: Budče, Březí nad Oslavou, Kotlas, Matějova, Újezdu a kromě toho z dalších okolních obcí. Kapacita školy je 400 žáků, naplněnost dosahuje přes 200 žáků.

2.2 Vybavení školy

V budově školy je 17 učeben, některé jsou vybaveny jako odborné pracovny (chemie – přírodopis s interaktivní tabulí, matematika, fyzika, zeměpis - dějepis, český jazyk, dvě jazykové učebny, počítačová učebna, učebny hudební a výtvarné výchovy, cvičná kuchyně, školní dílny). Ve většině učeben jsou k dispozici počítače včetně dataprojektorů. Na prvním stupni jsou třídy vybaveny odpočinkovými koutky s kobercem, ve dvou třídách jsou navíc dřevěná patra, sloužící k relaxaci i k dalším aktivitám. Při výuce tělesné výchovy využívají žáci malou tělocvičnu v přízemí školy, sál v budově sokolovny, sportovní halu a venkovní prostory v obci.

Škola má knihovnu pro žáky i učitele. Ve výuce i pro volnočasové aktivity žáků slouží vlastní keramická dílna s hrnčířským kruhem a keramickou pecí. V době přestávek mohou žáci hrát stolní tenis na stolech instalovaných na chodbách ve druhém a třetím patře. Součástí školy je školní družina, která má k dispozici prostorné a světlé místnosti s odpovídajícím vybavením. V budově školy je kuchyně a jídelna, které byly kompletně rekonstruovány v roce 2013.

K výuce slouží i školní zahrada s altánem a jezírkem, upravená na přírodní učebnu. Materiální vybavení školy je dostatečné a je průběžně zlepšováno. Škola postupně dokupuje speciální učebnice, kompenzační a jiné pomůcky, které jsou nezbytné pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných. Školní budova je bezbariérová.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel školy a přibližně 14 učitelů podle počtu žáků. V družině jsou 3 vychovatelky. Všichni učitelé jsou plně kvalifikováni. Ovládají práci s počítačem na základní úrovni a alespoň jeden cizí jazyk. Velkou pozornost věnujeme dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, koordinátor ICT (informační a komunikační technologie) a koordinátor environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty.

Při výuce žáků se speciálními potřebami pomáhají asistenti pedagoga.

2.4 Dlouhodobé projekty

Velkou pozornost věnujeme environmentální výchově žáků, máme zpracovanou dlouhodobou koncepci ekologické výchovy. Jsme zapojeni do programu Ekoškola. Jsme zapojeni v síti škol zabývajících se ekologickou výchovou M.R.K.E.V.

Žáci 5. ročníku absolvují podle možností týdenní výukový pobyt ve středisku ekologické výchovy.

Žáci 3. a 4. ročníku se účastní plaveckého výcviku, pro žáky 7. ročníku při dostatečném zájmu organizujeme kurz sjezdového lyžování a při vhodných klimatických podmínkách pro žáky 8. ročníku kurz běžeckého lyžování. Ke zkvalitnění výuky slouží celá řada exkurzí a výukových programů.

Pravidelně se účastníme soutěží a olympiád v rámci školy, okresu, kraje, případně celé republiky. Během školního roku navštěvujeme kulturní i vzdělávací akce (divadelní předplatné pro 1. i 2. stupeň, besedy a hudební vystoupení aj.).

Žáci mají možnost pracovat v různých zájmových kroužcích (sportovní, keramický, přírodovědný, pěvecký, šachový, počítačový a další).

Mezinárodní spolupráce není realizována, protože preferujeme jiné aktivity.

Škola je zapojena v programu Adopce na dálku, na tento účel věnujeme výtěžky ze sběru papíru a léčivých rostlin.

2.5 Spolupráce s veřejností

Dvakrát ročně organizujeme pro rodiče třídní schůzky. Po domluvě je možné navštívit školu kdykoliv osobně, poskytujeme konzultace i po telefonu. Vedení školy, výchovný poradce a třídní učitelé úzce spolupracují s rodiči při řešení výchovných a vzdělávacích problémů.

Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím žákovských knížek, webových stránek, nástěnek ve škole i ve zpravodaji obce. Škola pořádá Dny otevřených dveří, akademie, besídky, jarmarky, výstavy a pracovní dílny pro rodiče a žáky. Při škole pracuje SRPD, jehož rada je tvořena zástupci rodičů za každou třídu. Školská rada pracuje v souladu se školským zákonem a má celkem 9 členů. Spolupráce s úřadem městyse je na dobré úrovni. S péčí o školní zahradu nám pomáhají členové Českého svazu zahrádkářů. Ukázky hasičské techniky a poskytování první pomoci pro nás každoročně připravuje sbor dobrovolných hasičů. Kvalitní a oboustranně výhodné vztahy panují mezi školou a jednotlivými oddíly tělocvičné jednoty Sokol.

Vzdělávací akce pro nás připravuje také správa CHKO Žďárské vrchy, Středisko ekologické výchovy Chaloupky a další organizace. Diagnostiku žáků se vzdělávacími a výchovnými problémy a následnou péčí o ně provádí Pedagogicko - psychologická poradna ve Žďáře nad Sázavou. Péči o žáky se specifickými potřebami škola zajišťuje se Speciálně pedagogickým centrem ve Žďáře nad Sázavou. V prevenci sociálně nežádoucích jevů využíváme dlouhodobě programy Centra primární prevence SPEKTRUM ze Žďáru nad Sázavou. Navštěvujeme Knihovnu Matěje Josefa Sychry ve Žďáře nad Sázavou.

2.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných upravují § 16 a 17 školského zákona a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni v běžných třídách.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána pravidla podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Podpůrná opatření I. stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka. První stupeň podpory je plně v kompetenci školy. PLPP (Plán pedagogické podpory) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem.

Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu poté, kdy škola obdržela doporučení a žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.

Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠ, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portálu RVP.CZ.

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

3. UČEBNÍ PLÁN

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1. stupeň					2.stupeň					celkem
			ročník										
			1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	9	10	9	7	8	33+10	5	4	5	4	15+3
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9	3	3	3	3	12
	Další cizí jazyk	Německý jazyk								2	2	2	6
		Ruský jazyk											
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	4	20+3	5	5	4	4	15+3
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Svět kolem nás	2	2	3	4	4	12+3					
Člověk a příroda	Chemie	Chemie							0	0	2	2	21+4
	Fyzika	Fyzika							1	2	2	2	
	Přírodopis	Přírodopis							2	2	2	1	
	Zeměpis	Zeměpis							2	2	2	1	
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis							2	1	2	2	11
	Výchova k občanství	Občanská výchova							1	1	1	1	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	1	1	1	1	10
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		2	2	1	1	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví							0	0	0	1	10+1
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	3	3	2	2	
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	3+1
Volitelné předměty			0	0	0	0	0	0	0	3	4	5	0+12
Celková povinná časová dotace			20	22	25	25	26	118	29	30	32	31	122
z toho volná disponibilní časová dotace								16					18

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1. stupeň					2. stupeň					celkem
			ročník										
			1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	
	Matematika a její aplikace	Cvičení z matematiky						0			x	x	1
	Český jazyk a literatura	Cvičení z českého jazyka						0		x		x	2
	Cizí jazyk	Konverzace v anglickém jazyce						0				x	1
	Informační a komunikační technologie	Informatika a výpočetní technika						0				x	
	Přírodopis	Environmentální praktikum						0			x		1

Disponibilní časová dotace byla použita v souladu s RVP k posílení povinných předmětů, k realizaci vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk a k realizaci vzdělávacího obsahu volitelných předmětů. Použití disponibilní časové dotace vyplývá z tabulky učebního plánu. Plavecký výcvik probíhá v rámci předmětu Tělesná výchova ve 3. a 4. Ročníku v celkovém rozsahu 40 vyučovacích hodin. Lyžařský výcvikový kurz organizujeme dle místních sněhových podmínek v 7. Ročníku v rozsahu 30 hodin.

Průřezová témata jsou realizována formou integrace do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu, se kterým nejvíce souvisí a na který má největší vazbu. Proto se s daným průřezovým tématem v průběhu školní docházky žák setkává opakovaně v několika předmětech a je tak minimalizováno úskalí, že dané PT bude dotčeno pouze okrajově.

V pracovních činnostech bude tematický okruh Příprava pokrmů vyučován v 8. a 9. ročníku vždy polovinu roku. Tematický okruh Svět práce bude vyučován v 7.ročníku celý školní rok a v 8. a 9. ročníku polovinu roku.

Volitelné předměty jsou nabízeny dle organizačních možností školy. Vybraný volitelný předmět žák absoluuje v rozsahu daném učebním plánem.

Na 1. stupni jsou mezipředmětové vztahy obsaženy v metodických příručkách pro jednotlivé ročníky.

4. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata zahrnují okruhy problémů současného světa, jsou nedílnou součástí základního vzdělávání a prolínají se všemi ročníky 1. a 2. stupně. Tato témata jsou integrována v učivech jednotlivých předmětů.

V základním vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální rozvoj
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Osobnostní a sociální rozvoj

Tematické okruhy	1. stupeň		2. stupeň			
	1. – 3.	4. – 5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ						
Rozvoj schopností poznávání	M	M	M, F, Hv, Vv	M, F, Hv	M, F, CvM, Hv	M, F, Hv, CvM
Sebepoznání a sebepojetí		Skn	Tv, F	Tv, Pč	Tv, Ov, Rj, Pč	Tv, M, Vz, Pč
Seberegulace a sebeorganizace		Skn	F	F	Čj, F, Rj	Čj, F, Vz
Psychohygiena	Skn, Tv		Tv	Tv, F	Tv, F, Ov	Tv, F, Vz
Kreativita	Hv	Pč, Tv	Pč, F, Hv, Vv	F, Hv, Vv, Pč	F, Hv, Vv, CvM, Pč	F, Hv, Vv, CvM, Pč
SOCIÁLNÍ ROZVOJ						
Poznávání lidí		Skn			Ov, Vv	Vz
Mezilidské vztahy	Skn		Hv	Nj, Rj, Hv	Rj, Hv	Nj, Hv, Vz
Komunikace	Čj		Čj, Tv, Aj, Vv	Čj, Tv, Nj, Aj, Rj, CvČj	Čj, Tv, Aj, Nj	Čj, Tv, Aj, Nj, Rj, CvČj, Vz
Kooperace a kompetice	Skn, Tv	Tv	Tv, Vv	Tv	Tv, Pč	Tv, Pč
MORÁLNÍ ROZVOJ						
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		Skn			Ch	
Hodnoty, postoje, praktická etika	Skn	Skn, Tv			Ov	Vz

Výchova demokratického občana

Tematické okruhy	1. stupeň		2. stupeň			
	1. – 3.	4. – 5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola		Skn				
Občan, občanská společnost a stát		Skn			Ov, D	Ov
Formy participace občanů v politickém životě	Skn	Skn	Ov	Ov	Ov	Ov
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		Skn	D		Ov, D	Ov

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy	1. stupeň		2. stupeň			
	1. – 3.	4. – 5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá	Skn	Aj	Aj, Hv, Vv	Aj, Nj, Rj, Hv, Vv	F, Rj, Vv	F, Nj, Rj, Vv
Objevujeme Evropu a svět	Skn	Skn	Čj	Čj	CvM, Ov	KAj, Ov, CvM
Jsme Evropané	Skn			D	Z, Nj, Hv, D	Z, Hv

Multikulturní výchova

Tematické okruhy	1. stupeň		2. stupeň			
	1. – 3.	4. – 5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference	Skn		Z, D, Ov	Z, D, Ov	Z	Z
Lidské vztahy		Skn	Ov, D	Ov		Vz
Etnický původ	Skn		Z, D	Z, D	Př, Z, D	Z, D
Multikulturalita		Aj	Z, Aj	Z, Aj	Z	Z
Princip sociálního smíru a solidarity		Skn			Ov	Ov

Environmentální výchova

Tematické okruhy	1. stupeň		2. stupeň			
	1. – 3.	4. – 5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	Skn		Př, Z	Př, Z	Př, Z	Z
Základní podmínky života	Pč, Skn	Pč	Př, Z	Př, Z, F, Vv	Př, Z, F	Př, Z, F
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Pč, Skn	Pč, Skn	Př, Z	Př, Z, D	Ch, Př, Z, Pč	Př, Z, Pč
Vztah člověka k prostředí	Skn	Skn	Př, Z	Př, Z	Př, Z, CvM	Př, Z, CvM

Mediální výchova

Tematické okruhy	1. stupeň		2. stupeň			
	1. – 3.	4. – 5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Čj	Inf, Aj	CvČj, Aj	Čj	Čj, F, CvČj
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Pč	Čj, Pč	Inf			
Stavba mediálních sdělení		Inf		Vv		
Vnímání autora mediálních sdělení		Čj	Čj	Čj		Vz
Fungování a vliv médií ve společnosti		Čj	Čj, Inf	Čj	Čj, Hv	Čj, Hv
Tvorba mediálních sdělení		Inf			Čj	Čj, Vv
Práce v realizačním týmu		Čj		Ov		

5. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je orientačně rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory. Jejich vzdělávací obsah je realizován v jednotlivých předmětech.

5.1 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** je rozčleněna na vzdělávací obory **Český jazyk a literatura** a **Cizí jazyk**. Vzdělávací obsah je na prvním a druhém stupni realizován v předmětech **Český jazyk** a **Anglický jazyk**.

Předmět: Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Český jazyk je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně. Předmět zaujímá v školním vzdělávacím programu stěžejní postavení. Předmět má komplexní charakter, pro přehlednost je rozdělen do tří složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně se vyjadřovat ústně i písemně. V jazykové výchově jsou žáci vedeni k osvojování spisovné podoby českého jazyka. V literární výchově poznávají prostřednictvím četby různé literární druhy, snaží se formulovat vlastní názor na přečtené dílo, získávají kladný vztah k literatuře. Ve výuce se obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Součástí výuky je práce s různými zdroji informací (slovníky, encyklopedie, internet). Nedílnou součástí jsou i návštěvy divadelních představení, knihoven a jiných kulturních programů.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- učíme žáky vyhledávat, třídit informace a vnímat jejich souvislosti
- vedeme žáky k osvojování základních jazykových a literárních pojmů
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- učíme žáky kriticky hodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problému:

- vedeme žáky k samostatnému nalézání pravidel, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- umožňujeme žákům samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení
- učíme žáky obhajovat svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k rozšiřování slovní zásoby pomocí literárního i gramatického učiva
- poskytujeme žákům prostor k mluvenému projevu, rozvíjet vyjadřovací plynulost
- učíme je naslouchat promluvám druhých lidí, zapojovat se účinně do diskuze

Kompetence sociální a personální:

- vytváříme příležitosti ke spolupráci v menších skupinách i v rámci celé třídy
- podporujeme sebedůvěru a sebeúctu
- učíme žáky ohleduplně se prosazovat a respektovat druhé

Kompetence občanské:

- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam
- učíme žáky chránit naše kulturní tradice a respektovat odlišné kultury
- umožňujeme žákům aktivně se zapojit do kulturního dění

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru
- využíváme jejich znalostí v běžné praxi
- učíme žáky kontrolovat vlastní práce

1. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	- četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků - mimočítanková četba	1. – 3.	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	- pozorné naslouchání pokynům - vhodná odezva - různé komunikační situace	1. – 3.	
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	- dialog, mluvčí a posluchač - vhodné komunikační prostředky - střídání rolí mluvčího a posluchače	1. – 3.	OSV – Komunikace
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	- správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace - zřetelná a spisovná výslovnost	1. – 3.	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	- nácvik přiměřeného tempa a správného dýchání - rozvíjení znělého hlasu	1. – 3.	
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	- pozdrav, prosba, oslovení, omluva, vzkaz, žádost, zpráva - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	1. – 3.	
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	- využití jednoduché osnovy (vyprávění, popis)	1. – 3.	
Zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním.	- správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku - orientace v liniatuře - dodržování pracovních návyků	1. – 3.	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.	- technika psaní - automatizace psacího pohybu – odstraňování individuálních nedostatků - sebekontrola písemného projevu	1. – 3.	
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	- formální úprava textu - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin	1. – 3.	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	- vyprávění a dokončení příběhu - spojování obsahu textu s ilustrací	1. – 3.	
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	- uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů - tiché čtení s porozuměním	4. – 5.	MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	- vyhledávání klíčových slov - čtení jako zdroj informací	4. – 5.	
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	- znalost orientačních prvků v textu	4. – 5.	
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	- reprodukce textu, rozlišování podstatného a méněpodstatného - studijní čtení naukových textů přiměřených věku	4. – 5.	
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	- pravidla dialogu - telefonování - běžný společenský styk	4. – 5.	
Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.	- srovnávání reklamy a skutečnosti - účel reklamy	4. – 5.	MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MeV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MeV – Vnímání autora mediálních sdělení MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru.	- členění vět, frázování, síla a barva hlasu	4. – 5.	
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	- spisovná, nespisovná a hovorová mluva - nářečí	4. – 5.	
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	- pozvánka, oznámení, vzkaz, inzerát, omluvenka - dopis, popis, vypravování - jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník)	4. – 5.	
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti.	- členění na odstavce - pravidla sestavování osnovy	4. – 5.	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	- hláskosloví, stavba slov, nauka o slově	1. – 2.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná.	- slova protikladná, souznačná - slova souřadná, nadřazená a podřazená - vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná, pojem Předpona	2. – 3.	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.	- třídění slov - seznamování se s některými slovními druhy	2. – 3.	
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	- ohebné a neohebné slovní druhy	2. – 3.	
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	- skloňování podstatných jmen - časování sloves - souvislý mluvený projev	2. – 3.	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	- věta jednoduchá a souvětí - spojky - spojovací výrazy	2. – 3.	
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	- druhy vět podle postoje mluvčího; výběr vhodných jazykových prostředků	2.	
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	- znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	2. – 3.	
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	- slova jednoznačná a mnohoznačná - slova protikladná a souznačná	4. – 5.	
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	- stavba slova - psaní předpon (od-, nad-, pod-, před-, roz-, bez-, s-, z-, vz-, ob-, v-)	4. – 5.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu. Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary. Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	- slovní druhy - tvary slov (zájmen osobních – já, ty, my vy, se; přídavných jmen tvrdých a měkkých; číslovek základních – dva, dvě, tři, čtyři, pět) - mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves - podmět a přísudek - práce s větou	4. – 5.	
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.	- výstavba věty, základní větné členy - věta jednoduchá a souvětí - smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí	4. – 5.	
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.	- spojky - spojovací výrazy	4. – 5.	
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	- i/y uvnitř slova - koncovky podstatných jmen - koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých - koncovky sloves v přítomném čase	4. – 5.	
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	- shoda podmětu s přísudkem	4. – 5.	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	- četba uměleckých, populárních a naukových textů důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků - uplatnění přirozené intonace	1. – 5.	
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	- vyjádření prožitku kresbou nebo zpěvem - charakterizace atmosféry příběhu, jednání postav - vyjádření vlastního postoje k přečtenému textu - uvědomělé naslouchání literárních textů - jednoduché záznamy do osobních čtenářských deníků - základy literatury – poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes); - próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí	1. – 5.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností. Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	- rytmizace a melodizace říkadel - volná reprodukce textu - jednoduchá dramatizace textu - ilustrace k přečtenému, vystižení děje - spojitost textu s ilustrací literárních děl (nejznámější ilustrátoři dětské literatury) - pokus o vlastní tvorbu	1. – 5.	MeV – Práce v realizačním týmu
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	- lidová slovesnost - žánry dětské literatury - literatura umělecká a naučná - pohádka, povídka, bajka, pověst	2. – 5.	
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	- přirovnávání; básnické, přenesené a zastaralé výrazy - verš, rým	3. – 5.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák

- ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty
- ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti
- ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
- ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky
- ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby
- ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty
- ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje

- ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty
- ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
- ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
- ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
- ČJL-3-2-01p tvoří slabiky
- ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech
- ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa
- ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
- ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost
- ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh
- ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
- ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
- ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

2. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.	- práce s textem – pozorné, kritické čtení	6. – 7.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	- mluvní cvičení, rozhovor, subjektivní popis	6. – 7.	
Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	- porovnávání různých zdrojů informací	6. – 7.	MeV – Vnímání autora mediálních sdělení
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	- rozlišení a vhodné využití slohových stylů vzhledem k záměru	6. – 7.	OSV – Komunikace
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	- výběr vhodných jazykových prostředků pro styl odborný, umělecký, vypravování, apod.	6. – 7.	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	- mluvní cvičení, rozhovor – zvukové prostředky i mimojazykové	6. – 7.	
Využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	- čtení s porozuměním – hlavní myšlenka, osnova - výtah - výpisky, reprodukce textu	6. – 7.	
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	- základní rysy slohových postupů - logické uspořádání jazykových materiálů - odstavce, interpunkce	6. – 7.	
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	- vlastní tvořivé psaní	6. – 7.	EGS – Objevujeme Evropu a svět
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta	- kritické čtení předloženého textu, práce s textem	8. – 9.	MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji.			sdělení
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	- rozhovor, diskuse	8. – 9.	
Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	- porovnávání různých zdrojů informací (sdělovací prostředky)	8. – 9.	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	- rozlišení a vhodné užití funkčních stylů	8. – 9.	OSV – Komunikace
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	- rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení jazykových prostředků	8. – 9.	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	- funkční styly - slohové útvary a postupy podle záměru mluvčího	8. – 9.	
Zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	- pravidla komunikace - vedení dialogu a diskuse	8. – 9.	
Využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	- výklad, výtah - referát	8. – 9.	OSV - Seberegulace a sebeorganizace
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	- výstavba a členění textu	8. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	- úvaha - vlastní tvořivé psaní	8. – 9.	MeV - Tvorba mediálního sdělení
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	- zvuková stránka jazyka (spisovná výslovnost, přízvuk slovní i větný, intonace, pauzy, frázování)	6. – 7.	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	- odvozování, skládání, zkracování - slova přejatá - význam slova	7.	
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími mluvnickými příručkami.	- seznámení se základními jazykovými příručkami, vyhledávání a orientace v nich - samostatná práce s odbornou literaturou - jazykověda a její složky	6. – 7.	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	- slovní druhy ohebné a neohebné	6. – 7.	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí.	- větné členy – základní, rozvíjející - druhy vedlejších vět	6. – 7.	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí.	- pravopis (koncovky, předpony, přípony, interpunkce)	6. – 7.	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou	- obecné poučení o jazyce	6.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
češtinu a zdůvodní jejich užití.	- rozvrstvení národního jazyka		
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	- zvuková stránka jazyka - psaní a výslovnost slov přejatých	8. – 9.	Aj 8, 9 Rj, Nj 8, 9
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	- slovní zásoba a tvoření slov - význam slova	8. – 9.	
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	- samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami - rozvoj slovní zásoby	8. – 9.	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	- tvarosloví – slovní druhy	8. – 9.	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	- jazyk a komunikace - kultura jazyka a řeči	8. – 9.	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí.	- skladba – větné členy - skladba větná - tvoření vět	8. – 9.	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí.	- tvarosloví – pravopis - věta jednoduchá a souvětí	8. – 9.	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	- obecné výklady o jazyce - vývoj jazyka - skupiny jazyků	8. – 9.	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	- volná reprodukce textu i hlavní myšlenky - téma / námět - jazyková struktura (básnické prostředky)	6. – 9.	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	- K. Čapek, K. Poláček - jazykové a básnické prostředky	6. – 7.	
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	- vlastní četba – čtenářský deník, referáty - společná návštěva kulturních pořadů - besedy o knize, filmu, literárním hrdinovi	6. – 9.	
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.	- základní rysy umělecké literatury - besedy o literatuře	6. – 9.	MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci.	- poezie, próza, drama - pohádka, pověst, báje, povídka, balada	6. – 7.	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	- Karel Čapek, Ota Pavel, Bohumil Hrabal	8. – 9.	D 9
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	- literární soutěže - základy literární teorie	6. – 9.	
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	- charakteristika literárních druhů (poezie, próza, drama) a žánrů (pohádka, pověst, bajka, román, povídka, ...)	8. – 9.	Hv 9
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.	- hlavní vývojová období národní a světové literatury	7. – 9.	D 7, 8, 9
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	- divadelní i filmová adaptace - dramatická výchova	6. – 9.	
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních	- práce s internetem - návštěva školní a okresní knihovny (popř. muzea)	6. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
zdrojích.	knihy)		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí
- ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami
- ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov
- ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku
- ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení
- ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry
- ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře

Předmět: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Anglický jazyk je povinný předmět, který je vyučován ve třetím až devátém ročníku. V případě zájmu si mohou žáci v nabídce volitelných předmětů zvolit předmět konverzaci v anglickém jazyce. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, jazykové učebně s dataprojektorem a v počítačové učebně. Třídy s vyšším počtem žáků budou podle materiálních podmínek školy členěny do dvou skupin.

Cílem předmětu je poskytnout žákům nástroj pro komunikaci s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem, atd. Důraz je proto kladen především na rozvoj komunikačních dovedností, ale i na porozumění psaného a mluveného textu, který výběrem slov odpovídá jazykové úrovni žáků. Při výuce jsou většinou využívána témata související s běžným životem, která jsou procvičována formou her, scének, písniček, říkadel, rozhovorů, vyprávění, popisů, výukových programů na PC apod. V průběhu roku se aktuálně zařazují i témata věnující se jednotlivým svátkům (Easter, Halloween, Christmas,...) a v souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci rovněž seznamují s realitami anglicky mluvících zemí.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- propojujeme probíraná témata a jazykové jevy
- učíme žáky pochopit důležitost komunikace v cizím jazyce pro praktický život
- učíme žáky samostatně a aktivně vyhledávat, třídit informace a společně je propojovat

Kompetence k řešení problému:

- motivujeme žáky nebát se mluvit cizím jazykem s cizincem
- učíme je řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- hledáme možnosti jak opsat myšlení, chybí-li slovní zásoba
- zapojujeme žáky podle jejich schopností a dovedností do soutěží

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k porozumění jednoduchému sdělení i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- učíme žáky vyjadřovat jednoduché myšlenky anglicky
- vedeme žáky k využívání dovedností osvojených v anglickém jazyce k navázání kontaktu v praktickém životě

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky požádat o pomoc nebo poskytnout pomoc a vytváříme situace, kdy se žáci navzájem potřebují
- využíváme skupinovou práci žáků a vzájemnou pomoc při učení
- podporujeme zdravý rozvoj sebedůvěry
- učíme žáky základům kooperace a týmové práce

Kompetence občanské:

- učíme žáky porovnávat zvyky anglicky mluvících zemí s našimi tradicemi
- seznamujeme je s důležitými reáliemi anglicky mluvících zemí (slavné osobnosti, královská rodina, školský systém,...)

Kompetence pracovní:

- učíme žáky samostatně pracovat s dvojjazyčným, výkladovým a tematickým slovníkem
- vedeme žáky k využívání dalších zdrojů k získávání informací (encyklopedie, časopisy, internet,...)

1. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně.	-zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), - základní výslovnostní návyky - vyjádřit souhlas a nesouhlas - reakce na pokyny	3.	
Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	- slovní zásoba z jednotlivých tematických okruhů (family, numbers, school, colours, animal, pets, body, clothes, days, time, food) - hry na rozvoj slovní zásoby z jednotlivých tematických celků	3.	
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	- abeceda (spelling) - psaní tematické slovní zásoby - používání slovníku s výslovností - čtení jednoduchých textů	3.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu.	- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - orientuje se ve slovní zásobě související s tématem - časuje a aktivně používá sloveso to be(zápor,otázka)	3.	
Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.	- používání slovníku s výslovností - čtení textů	3.	
Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.	- tvoří věty se slovesem havegot - osobní zájmena - přivlastňovací zájmena (my, your, his, her)	3.	
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- žáci osvojí a umí používat základní slovní zásobu - reaguje na pokyny učitele	4. – 5.	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- žáci osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - tematické okruhy (domov, rodina, škola, volný čas, povolání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, zvířata, počasí kalendářní rok ,svátky, roční období, měsíce, hodiny)	4. – 5.	
Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	- poslech a sledování textu - chápání slov v kontextu - vázání slov, přízvuk, rytmus, větná melodie, znělost a neznělost - reprodukce slyšeného textu (říkanky, písničky, jednoduché dialogy, scénky)	4. – 5.	
MLUVENÍ			
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	- jednoduchá konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem - poděkování, omluva - poskytne požadovanou informaci - reakce na otázky (čas, směr, místo)	4. – 5.	MkV–Multikulturalita

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- věta jednoduchá - tvorba otázky, záporu, krátké odpovědi - odvození významu slova z kontextu	4. - 5.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.	- čtení přiměřeného textu, volný překlad - pořádek slov ve větě - četba textu z učebnice - čtení autentického textu	4. – 5.	EGS – Evropa a svět nás zajímá
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- vyhledávání informací v jednoduchém textu - čtení jednoduchých textů	4. – 5.	
PSANÍ			
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- psaní tematické slovní zásoby - abeceda - používání slovníku s výslovností - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	4. - 5.	
Vyplní osobní údaje do formuláře	- jednoduché dotazníky a formuláře	4. - 5.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- *CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- *CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
- *CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*

MLUVENÍ

- CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje
- CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk
- CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

2. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vazby
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	-zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	6. – 7.	EGS – Objevujeme Evropu a svět OSV – Komunikace Z 7 Př 6, 7
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- texty v učebnici a časopisech - poslechové texty - čtení s porozuměním, volný překlad - poslech s porozuměním, konverzace v rozsahu probrané slovní zásoby - volný překlad, porozumění kontextu - anglická abeceda - práce s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem - sdělení (ústní nebo písemné) v rámci probrané slovní zásoby -mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou	6. – 7.	MkV – Multikulturalita Čj 6, 7 OSV - Komunikace Ov 6

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vazby
	tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - gramatické jevy dle učebnice - vazba Thereis, are - předložky časové - vazba Let's... - přítomné časy - průběhový, prostý - pravidelná a nepravidelná slovesa - min. čas prostý - užití ago - předložky místa - řadové číslovky, datum - zájmena, this/that, these/those - some/any - počit. a nepočit. podstatná jména - stupňování příd. Jmen - příslovce frekvenční - min. čas průběhový - bud. čas will - zájmena přivlastňovací - člen určitý, neurčitý - číslovky - sloveso can, must – have to - could - going to... - like + - ing - předpřítomný čas - předložky směru, umístění - jednoduché texty - volné převyprávění textu, slyšené promluvy a konverzace - tvorba otázky v rozsahu známých mluvnických časů - Wh otázky		

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vazby
MLUVENÍ			
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem tematické okruhy – domov, rodina, bydlení škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblast	6. – 7.	OSV - Komunikace
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	- texty v učebnici a časopisech – různá témata	6. – 7.	EGS – Evropa a svět nás zajímá
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- četba knih s omezenou slovní zásobou - poslechové texty - zdvořilostní a společenské fráze - práce s dvojjazyčným slovníkem a výkladovým slovníkem	6. – 7.	MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV – Komunikace
PSANÍ			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Reaguje na jednoduché písemné sdělení	- samostatné písemné vyjadřování na zadané téma v rámci probírané slovní zásoby - pravopis slov osvojené slovní zásoby	6. – 7.	
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti	8. - 9.	EGS – Evropa a svět nás zajímá MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vazby
a zřetelně	rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk - intonace v oznamovací větě a otázce		sdělení OSV - Komunikace

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vazby
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- texty v učebnici a časopisech - poslechové texty - čtení s porozuměním, volný překlad - poslech s porozuměním, konverzace v rozsahu probrané slovní zásoby - práce s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem - gramatika dle učebnice - členy - přít. průběhový čas - vyjádření budoucnosti - directions - min. časy - modální slovesa - všechny časy - předpřítomný čas - for/since - too/enough - been/gone - složené číslovky - must/mustn't - ever/never - should/shouldn't - like + -ing, - there's someone...ing - but/however - that sounds / looks - passive voice – present, past, future - základní pravopisná pravidla dle učebnice - základní gramat. struktury dle učebnice - slovní zásoba odpovídající učebnici - ústní a písemná vyprávění, dopisy, popisy, sdělení, jednoduché dotazníky - tvorba otázek - Wh otázky – rozšíření učiva	8. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vazby
MLUVENÍ			
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí – rozšíření učiva	8. – 9.	OSV - Komunikace
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	- texty v učebnici a časopisech s rozdílnou tematikou - orientace v anglicky psaném textu - texty pro čtení - zdvořilostní a společenské fráze - slovní zásoba - práce s dvojjazyčným slovníkem a výkladovým slovníkem	8. – 9.	EGS – Evropa a svět nás zajímá MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV – Komunikace
PSANÍ			
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Reaguje na jednoduché písemné sdělení	- samostatné písemné vyjadřování na zadané téma v rámci probírané slovní zásoby - pravopis slov osvojené slovní zásoby - práce se slovníkem	8. – 9.	OSV - Komunikace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
- CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

- CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Další cizí jazyk – Předmět: Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Německý jazyk** vychází ze vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** a vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**. Vyučuje se v rozsahu 3 hodiny týdně (od 8. ročníku ZŠ) nebo 2 hodiny týdně (od 7. ročníku ZŠ), obvykle ve třídách dělených v rámci ročníků. Součástí vyučování je nejen výuka, ale i příležitostné akce jako soutěže, projekty, projektové dny, aktuální témata, svátky apod.

Vyučovací hodiny jsou různého typu - frontální vyučování, skupinová práce, samostatná práce atd. Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností a porozumění mluvenému a psanému textu na úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a probíhá v jazykové nebo kmenové učebně s možností použití videa, audio přehrávačů, eventuelně počítačů. K výuce je možno využít i počítačovou učebnu nebo učebnu s dataprojektorem.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- propojujeme probíraná témata a jazykové jevy
- učíme žáky pochopit důležitost komunikace v cizím jazyce pro praktický život
- žáci se učí samostatně a aktivně vyhledávat, třídit informace a společně je propojovat

Kompetence k řešení problému:

- motivujeme žáky nebát se mluvit cizím jazykem s cizincem
- učíme se řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- hledáme možnosti, jak opsat myšlenku, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k porozumění jednoduchému sdělení i přiměřenému textu v německém jazyce
- učíme žáky vyjadřovat jednoduché myšlenky německy
- vedeme žáky k využívání dovedností osvojených v německém jazyce k navázání kontaktu v praktickém životě

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky požádat o pomoc nebo ji poskytnout a vytváříme situace, kdy se žáci navzájem potřebují
- používáme skupinovou práci žáků a vzájemnou pomoc při učení
- podporujeme zdravý rozvoj sebedůvěry
- chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce

Kompetence občanské:

- porovnáváme s žáky zvyky německy mluvících zemí s našimi tradicemi
- seznamujeme žáky s důležitými reáliemi německy mluvících zemí (slavné osobnosti, školský systém, lidové svátky a tradice, ...)

Kompetence pracovní:

- učíme žáky samostatně pracovat s dvojazyčným, výkladovým a tematickým slovníkem
- vedeme žáky k využívání dalších zdrojů k získávání informací (encyklopedie, časopisy, internet,...)

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	- vstupní audioorální kurz: - abeceda - hláskování jmen - pozdravy při setkání, rozloučení, pozdravy v německy mluvících zemích - jazykolamy - dny v týdnu - čísla 0 -20	7.	EGS – Evropa a svět nás zajímá

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	- telefonování - barvy - jména - německá dívčí a chlapecká jména, jména zvířat - internacionalizmy		
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	- představení se, tykání, poděkování, otázky, odpovědi -1., 2.os. č. j. pravidelných sloves, slovosled oznamovací věty, slovosled W-otázek. - vyplnění dotazníku - sloveso sein – j. č. – vykání, prosba o opakování sdělení - 3.os. mn. č. pravidel. sloves a slovesa sein - základní údaje o osobě - 1. os. č. j. <i>mögen - ichmag</i>, zápor <i>nicht</i>, <i>Deutschland</i>, <i>Österreich</i>, <i>Schweiz</i>, <i>Tschechien</i>. <i>Wer ist das? Wer wohnt wo?</i> - ja-nein - otázky (zjišťovací) 3. os. j.č. pravidelných sloves, sloves <i>sein</i>, <i>mögen</i> - získávání základních informací o členech rodiny - „<i>Ich</i>“ - vyprávění o sobě	7.	OSV – Mezilidské vztahy Ov 6 Čj 6, 7 Z 7
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	- představení členů rodiny - <i>mein, meine, dein, deine</i> - protiklady - přídavné jméno v přísudku - vazba „<i>von</i>“ - porozumění krátkému textu - vyprávění podle obrázků	7.	OSV – Komunikace Ov 6
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	- časové údaje - předložka „<i>um</i>“ - popis osoby - <i>Was spielst du am liebsten?</i> - vyprávění o zájmech - <i>gern - am liebsten</i>	7.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	- nepřímý pořádek slov v oznamovací větě - čtení s porozuměním - vyprávění o kamarádovi (kamarádech)		
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	- popis věcí, osob a zvířat - pojmenování a popis školních potřeb - určitý člen <i>der, die, das</i> , neurčitý člen <i>ein, eine</i> - otázka „Wie heißt das auf Deutsch?“ - zápor <i>kein</i> - rozkazovací způsob	7.	OSV – Komunikace
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	- časování pravidelných sloves v přítomném čase - časování slovesa <i>sein</i> – mn. číslo - popis činností během týdne - předložka „ <i>am</i> “ v časových údajích - telefonování, domluva, odmítnutí - E-mail, dopis - vyprávění o koníčcích	7.	OSV – Komunikace Inf6 Čj6
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	- části počítače a práce na počítači - časování slovesa <i>haben</i> - 4. pád podst. jmen s neurčitým členem - popis zvířat - zápor <i>kein</i> ve 4. pádě - psaní dopisu - Vídeň – zajímavosti	8.	Inf6 Z 7
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	- pozvánka na oslavu - předložka „ <i>in</i> “ ve 3.p. - Wie alt bist du? – počítání do 100 - množné číslo některých podstatných jmen	8.	OSV – Komunikace Čj 6

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	- určování času - měsíce, roční období - WannhastduGeburtstag? - předložka „im“ v časových údajích		
Rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci. Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	- Werwohntwo? - země EU - přání - vazba „ichmöchte“ - Wohinmöchtensiereisen? - předložka nach, jednoduchý popis plánu - časování slovesa fahren - pozdrav z dovolené - Steckbrief - údaje o sobě	8.	EGS – Jsme Evropané Z7 Čj 7
Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	- Wohnung, Wohnen - popis místa, kde bydlím (Traumhaus, Traumwohnung) - rozhovory o bydlení, časování nepravidelných sloves - slovesa s odlučitelnou předponou	8.	
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.	- moje město - pozvání, dopis - jednoduchá orientace ve městě, rozhovory s reakcí na popis cesty, porozumění základním nápisům ve městě, podání informace, poděkování, vyjádření souhlasu - předložka „in“ ve 3. pádě, vazba „es gibt“ - Salzburg – Mozart	8.	Hv 8
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a	- Tagesprogramm, Hobbys - vyprávění o průběhu dne, povinnostech, koníčcích, schopnostech - požádání - některá způsobová slovesa - číslovky do 100 000, časové údaje	9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
dalších osvojovaných témat.			
Rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	-Stundenplan, Unterricht - informace ve škole i mimo ni - čtení s porozuměním, interview - další způsobová slovesa -předložka „in“ ve 4. pádě, další předložky - zájmeno „man“ -Berlin	9.	OSV – Komunikace
Rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	-Körper, Körperteile, beimArzt - vyjádření bolesti, popis problémů, rozhovor u lékaře -popis situace, kde jsem byl, co jsem dělal - slovesa „haben, sein“ v préteritu - sloveso „werden“ + přídavné jméno	9.	OSV –Mezilidské vztahy
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	-Einkaufen, Verkehr (mit dem Bus, Zugfahren) - situace a rozhovory v obchodě, na nádraží, ve vlaku, požádat o informaci, poděkovat za ni - Berufe – názvy povolání a základní slovní zásoba	9.	PČ 8, 9
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	-Wetter, Jahreszeiten - popis počasí - Kleidung- popis oblečení - Weihnachten, Ostern - blahopřání v ústní i písemné formě - zájmena osobní a přivlastňovací - préteritum některých modálních sloves	9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	- Urlaub, Ferien - plány na dovolenou – souvětí -Kleidung - Sport, Mode - vyjádřit, co se mi líbí, nelíbí - přídavná jména a příslovce (stupňování) -Reisen – vyjádřit, co mě baví - zeměpisné názvy	9.	EGS – Evropa a svět nás zajímá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

- DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

- DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Další cizí jazyk – Předmět: Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Ruský jazyk** vychází ze vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**. Vyučuje se v rozsahu 3 hodiny týdně (od 8. ročníku ZŠ) nebo 2 hodiny týdně (od 7. ročníku ZŠ), obvykle ve třídách dělených v rámci ročníků.

Vyučovací hodiny jsou různého typu - frontální vyučování, skupinová práce, samostatná práce atd. Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností na úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a probíhá v jazykové nebo kmenové učebně s možností použití videa, audio přehrávačů, eventuelně počítačů nebo dataprojektoru.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- propojujeme probíraná témata a jazykové jevy
- učíme žáky pochopit důležitost komunikace v cizím jazyce pro praktický život
- žáci se učí samostatně a aktivně vyhledávat a třídit informace a společně je propojovat

Kompetence k řešení problému:

- motivujeme žáky nebát se mluvit cizím jazykem s cizincem
- učíme se řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- hledáme možnosti jak opsat myšlenku, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k porozumění jednoduchému sdělení i přiměřenému textu v ruském jazyce
- žáci se učí vyjadřovat jednoduché myšlenky rusky
- vedeme žáky k využívání dovedností osvojených v ruském jazyce a navázání kontaktu v praktickém životě

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky požádat o pomoc nebo poskytnout pomoc a vytvářet situace, kdy se žáci navzájem potřebují
- podporujeme zdravý rozvoj sebedůvěry
- chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce

Kompetence občanské:

- porovnáváme s žáky zvyky rusky mluvících zemí s našimi tradicemi
- seznamujeme žáky s důležitými reáliemi rusky mluvících zemí (slavné osobnosti, školský systém, lidové svátky a tradice...)

Kompetence pracovní:

- žáci se učí samostatně pracovat s dvojjazyčným, výkladovým a tematickým slovníkem
- vedeme žáky k využívání dalších zdrojů k získávání informací (encyklopedie, časopisy, internet...)

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	- seznámení se zvukovou a grafickou podobou jazyka - základní výslovnostní návyky - představování, dotazy a odpovědi - intonace oznamovací a tázací věty - některá písmena ruské abebky	7.	EGS – Evropa a svět nás zajímá
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	- pozdravy při setkání a loučení - seznamování, představování - oslovení - poučení o přízvuku, přízvučných a nepřízvučných slabikách - číslovky 1-10 - další písmena abebky - porozumění krátkému textu	7.	OSV – Komunikace Ov 6
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	- dotazy a odpovědi-odkud kdo je, kde bydlí, kolik mu je let, jaký zná jazyk - pozvání na návštěvu - pohyblivý přízvuk - číslovky 11-20 - dny v týdnu - zbývající písmena abebky a pořadí písmen v abebce - porozumění jednoduchému textu	7.	OSV – Komunikace EGS – Evropa a svět nás zajímá

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	- dotazy a odpovědi při telefonování - jak se to řekne ruský? - pohyblivý přízvuk u sloves - zvolací věty-intonace - číslovky 30-100 - osobní zájmena v 1. a 3. pádě - opakování azbuky -formulář - V. Vysockij, B.Okudžava	7.	OSV – Komunikace
Rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	- rodina a domov -kdo kde pracuje, studuje - změna intonace otázek podle smyslu - podstatná jména po číslovkách 2, 3, 4 - osobní zájmena v 1.-3. pádě - přivlastňovací zájmena - časování sloves -práce s textem a dvojjazyčným slovníkem	7.	OSV – Mezilidské vztahy Ov 6
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	- názvy profesí mužů a žen - časování sloves, rozlišování slovesných tvarů - 4. pád osobních zájmen - Čajkovskij, Puškin, Šaljapin	8.	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	- časování sloves (1. a 2. časování) - časování zvrtných sloves a sloves se změnou kmenové souhlásky - slovesné vazby -určování data a času - moskevská divadla - B. Pasternak, L. N. Tolstoj	8.	EGS – Evropa a svět nás zajímá

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá. Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	- slovesa se změnou kmenové souhlásky - zvrtná slovesa - slovesné vazby - skloňování osobních zájmen - popis osob - týdenní program - koníčky, zvířata, příroda, počasí - dotazník, inzerát - píseň Kaťuša	8.	OSV – Sebezpoznání a sebepojetí OSV – Seberegulace a sebeorganizace Čj 6,7
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá. Rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	- zápis do jazykového kurzu - orientace ve školní budově a sdělení základních informací - kdy začíná a končí vyučování - řadové číslovky v 1. a 6. pádu - datum - minulý čas - vykání	8.	OSV – Mezilidské vztahy
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	- rozvrh hodin, školní předměty a pomůcky - oblíbené předměty a činnosti ve škole - známkování - skloňování zájmen „kdo, co“ - předložkové vazby - školní systém v Rusku - A. S. Puškin	8. – 9.	OSV – Komunikace

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.	- orientace ve městě - základní dopravní prostředky - časování sloves „jezdit“ a „pomáhat“ - infinitivní věty	9.	OSV – Komunikace
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům. Rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	- nakupování, ceny - orientace v obchodech, řešení jednoduchých situací - barvy - časování sloves ptát se, kupovat, brát - 4. pád množného čísla životných a neživotných podstatných jmen - člověk, lidské tělo, zdraví - práce s dvojjazyčným slovníkem	9.	OSV – Komunikace Př 8
Rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci. Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení. Napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	- cestování, pamětihodnosti - dopis o svém městě či vesnici - zajímavosti a okolí bydliště - skloňování podstatných jmen v jednotném čísle - neskloňná podstatná jména - SanktPetěrburg - Moskva	9.	EGS – Evropa a Svět nás zajímá Z7
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	- cestování - pamětihodnosti a zajímavosti města - skloňování podstatných jmen v jednotném čísle - práce s texty a dvojjazyčným slovníkem - Praha	9.	Z8

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

- DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

- DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

- DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

5.2 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** zahrnuje stejnojmenný vzdělávací obor a je na prvním i druhém stupni realizován v předmětu **Matematika**.

Předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Matematika je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. a 2. stupně. Vzdělávací obsah tvoří tematické okruhy Číslo a početní operace, Číslo a proměnná, Závislosti a vztahy, Geometrie v rovině a prostoru. Žáci jsou vedeni k objevování vztahů a poznatků, k využívání zkušeností a praktických situací ze života. Důraz je kladen na přímý názor – modely, skutečné předměty, náčrtky a diagramy.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (kalkulátory, výukové programy) a jsou vedeni k využívání matematických poznatků v terénu – odhady, měření, porovnávání, orientace. Matematika tvoří systém, který nelze v žádném ročníku přerušit, učit izolovaně jednotlivé celky bez vzájemných vztahů, propojenosti, odvolávání se již na osvojené poznatky, postupy, metody.

Podle organizačních možností školy probíhá výuka matematiky na druhém stupni v odborné učebně.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- učíme žáky vytvářet zásobu matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- žáky vedeme k využívání výpočetní techniky
- zařazujeme metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vedeme žáky k plánování postupů a úkolů, k aktivnímu vyhledávání a třídění informací
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje žákům volbu různých postupů
- zadáváme úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- učíme žáky pracovat s chybou
- vedeme žáky k získávání číselných údajů měření reálnými měřidly, prováděním odhadů, zaokrouhlováním, studiem tabulek, grafů a diagramů
- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky odhadovat výsledky
- učíme žáky zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
- učíme žáky pracovat s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- podporujeme žáka v tvořivém myšlení, v různém a netradičním způsobu řešení problému

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky zdůvodňovat matematické postupy a vytvářet hypotézy, komunikovat na odpovídající úrovni
- vedeme žáky výstižně a logicky formulovat své myšlenky, k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby žákům pomáháme
- učíme žáky číst s porozuměním, v klidu a pozorně zadání řešených problémů
- umožňujeme žákům závěry prezentovat pomocí ICT a vhodného softwaru, používat informační a komunikační prostředky pro komunikaci, jak se spolužáky, tak i s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat ve skupině, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učíme je věcně argumentovat a kontrolovat se
- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- učíme žáky poznávat význam studia matematiky
- rozvíjíme u žáků sebedůvěru a samostatný rozvoj
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Kompetence občanské:

- učíme žáky respektovat názory ostatních
- vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- umožňujeme, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- zajímáme se, jak vyhovuje žákům způsob výuky
- podporujeme tvořivé nápady žáků

Kompetence pracovní:

- učíme žáky zdokonalovat grafický projev
- vedeme žáky k efektivnímu organizování vlastní práce
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality a termínů
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- vedeme žáky ke zdokonalování tvorby náčrtů a přesnému rýsování, k preciznosti práce

1.stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	- manipulace s předměty, počítání prvků - vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru	1. – 3.	
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	- čtení a zápis čísel (i v desítkové soustavě) - vztahy $<$, $>$, $=$ (menší, větší, rovno)	1. – 3.	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose.	- orientace na číselné ose - pojmy: hned, hned před, hned za, za, mezi - zaokrouhlování na 10, 100	1. – 3.	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	- +, - v oboru 0 – 20 - +, - v oboru do 100 (i s použitím závorek) - ., : v oboru malé násobilky (0, 1, 2, 3, 4, 5, 10) - sudá a lichá čísla (násobky dvou) - +, - v oboru do 1000 - ., : v oboru malé násobilky (6, 7, 8, 9) - písemné +, - dvou trojčíslicových čísel, odhady výsledku, kontrola výpočtu - dělení se zbytkem	1. – 3.	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	- slovní úlohy z praxe s užitím osvojených početních operací	1. – 3.	
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	- vlastnosti početních operací (komutativnost, asociativnost) - přednost násobení před +, -	4. – 5.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	- písemné sčítání a odčítání čísel do 1 000 000 (i s použitím závorek) - písemné násobení dvojčíslným číslem - písemné dělení jednocíslným číslem - sčítání a odčítání v oboru přirozených čísel(i s použitím závorek) - písemné násobení až trojčíslným číslem - písemné dělení dvojčíslným číslem	4. – 5.	
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	- zaokrouhlování na 100, 1000, 10 000, 100 000, 1 000 000 - kontroly výpočtů	3. – 5.	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	- slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi	1. – 5.	
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku Porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- názorné zavedení zlomků - zlomky se jmenovatelem 1...10 - porovnávání a sčítání zlomků se stejným jmenovatelem	4. – 5.	
Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	- názorné zavedení desetinných čísel, zápis, znázornění na číselné ose - sčítání desetinných čísel bez přechodu celku	5.	
Porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- názorné zavedení pojmu záporné číslo – teploměr, číselná osa	5.	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich prezentaci.	- vyhledávání tvarů v okolí - třídění předmětů podle tvaru - rovinné útvary: trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh - tělesa: krychle, kvádr, koule, válec, kužel, jehlan - vyhledávání těchto těles v realitě	1. – 3.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	- přímá, křivá a lomená čára - bod, přímka, polopřímka, úsečka - porovnávání úseček, odhady - měření úseček v cm, mm - jednotky délky (mm, cm, dm, m) - jednoduché převody	2. – 3.	
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	- určení osy souměrnosti překládáním - osová souměrnost ve čtvercové síti - modelování geometrických útvarů	2. – 3.	
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce.	- konstrukce trojúhelníku, kružnice - konstrukce čtverce, obdélníku, rovnoramenného a rovnostranného trojúhelníku	3.	
Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	- narýsuje grafický součet a rozdíl úseček - jednotky délky a jejich převody - výpočet obvodu mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - úlohy na výpočet obvodu (jednotky délky)	4. – 5.	
Sestrojí rovnoběžky a kolmice.	- vzájemná poloha dvou přímek v rovině - průsečík různoběžek - rýsování kolmic pomocí trojúhelníku s ryskou - rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem	4. – 5.	
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	- obsah čtverce a obdélníku - užití základních jednotek obsahu - řešení jednoduchých slovních úloh na výpočet obsahu	5.	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	- osa souměrnosti - souměrné útvary	4. – 5.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	- jednotky času (s, min, hod, den, týden, měsíc, rok) - jednoduché převody jednotek času	3. – 5.	
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	- závislosti a jejich vlastnosti (slovní úlohy, tabulky)	3.	
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	- pohyb ve čtvercové síti - práce s údaji (ceník)	3.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Vyhledává, sbírá a třídí data.	- práce s daty	4. – 5.	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	- diagramy, tabulky, grafy, jízdní řády	4. – 5.	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost - římské číslice	1. – 5.	OSV – Rozvoj schopnosti poznávání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

- M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- M-3-1-02p zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat
- M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20
- M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
- M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
- M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulátor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi
- M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu

- M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
- M-3-3-02p používá pravítko
- M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- y M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky
- M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
- M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa
- NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY
- M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

2. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor. Provádí početní operace v oboru racionálních čísel.	Desetinná čísla: - čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování - početní operace - aritmetický průměr - převody jednotek - číselný výraz - slovní úlohy	6. – 9.	OSV – Rozvoj schopností poznávání F 6 Z 6
Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti	Dělitelnost přirozených čísel:	6. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
v oboru přirozených čísel.	- násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - společný násobek, společný dělitel - čísla soudělná a nesoudělná - slovní úlohy		
Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku.	Geometrické útvary v rovině: - rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, - kružnice, kruh - převody jednotek - obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku - slovní úlohy - symbolika G Základní pravidla rýsování: - druhy čar, technické písmo	6. – 9. 6. – 9.	OSV – Rozvoj schopností poznávání F 6, 7, 8, 9 Vz 7 Vv 7, 8, 9
Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem. Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.	Úhel a jeho velikost: - pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly, souhlasné a střídavé úhly - mnohoúhelníky – pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (konstrukce, obvod) - vzdálenost bodu od přímky	6. – 9.	D 7
Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar.	Osová a středová souměrnost: - osová souměrnost - shodné útvary - osově souměrné útvary - slovní úlohy - sestrojení obrazce ve středové souměrnosti	6. – 9.	D 6, 7 Př 6, 7 Vv 6, 7, 8, 9

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů. Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.	Obsah čtverce a obdélníku, povrch a objem krychle a kvádrů: - jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníku - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) - kvádr, krychle, síť těles - zobrazování těles - povrch krychle, kvádrů - jednotky objemu - objem krychle, kvádrů - slovní úlohy	6. – 9.	OSV – Rozvoj schopností poznávání F 6 Př 6, 7
Načrtne a sestrojí rovinné útvary. Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků.	Trojúhelník: - pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - těžnice, střední příčky, výšky - kružnice opsaná, vepsaná - věta sss, trojúhelníková nerovnost - slovní úlohy	6. – 9.	F 7
Provádí početní operace v oboru racionálních čísel.	Racionální čísla, číselný výraz: - čtení a zápis zlomku, úpravy - vztah mezi zlomky a desetinnými čísly, odhad a zaokrouhlování - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace - složený zlomek - slovní úlohy	7. – 9.	OSV – Rozvoj schopností poznávání F 7, 8, 9

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Provádí početní operace v oboru celých čísel.	Celá čísla, číselný výraz: - čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose, porovnávání a zaokrouhlování - opačné číslo - absolutní hodnota - početní operace - slovní úlohy	7. – 9.	
Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření, vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem). Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů.	Poměr, přímá a nepřímá úměrnost: - pojem, převrácený poměr - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - měřítko - úměra - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka - slovní úlohy	6. – 9.	Z 6, 7, 8, 9
Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek).	Procenta: - pojem - základ, procentová část, počet procent - promile - slovní úlohy - jednoduchý úrok	7. – 9.	Př 8 Vz 7
Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků.	Trojúhelník: - shodnost trojúhelníků - trojúhelníková nerovnost - konstrukce trojúhelníků	7. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh.	Rovnoběžníky a lichoběžníky: - pojem - vlastnosti - rozdělení - konstrukce - obvod a obsah - obsah trojúhelníku - slovní úlohy	7. – 9.	F 7
Načrtne a sestrojí síť základních těles. Odhaduje a vypočítá objem a povrch. Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině.	Povrch a objem hranolů: - pojem hranol - povrch a objem hranolu - slovní úlohy	7. – 9.	F 7 D 7
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním.	Výrazy: - číselné výrazy - proměnná - výrazy s proměnnou - úpravy výrazů - slovní úlohy - mnohočleny - rozklad na součin - opačný výraz	8. – 9.	
Užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu.	Druhá mocnina a odmocnina: - pojem - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin (výpočtem, pomocí tabulek, kalkulačky) - pojem reálného čísla - slovní úlohy	8. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu.	Pythagorova věta: - rozlišení odvěsny a přepony - pojem, odvození vzorce Pythagorovy věty - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty ve slovních úlohách - užití Pythagorovy věty v praxi a životě kolem nás	8. – 9.	
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic.	Lineární rovnice: - rovnost - lineární rovnice - výpočet neznámé ze vzorce	8. – 9.	F 8, 9
Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel.	Slovní úlohy: - slovní úlohy	8. – 9.	Z 8
Načrtne a sestrojí rovinné útvary. Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů.	Kruh, kružnice: - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice - obsah kruhu - slovní úlohy - kružnice vepsaná a opsaná rovnoběžníkům	8. – 9.	
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.	Válec: - pojem - povrch válce - objem válce - slovní úlohy	8. – 9.	OSV – Rozvoj schopností poznávání

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Načrtne a sestrojí rovinné útvary.	Konstrukční úlohy: - jednoduché konstrukce - množiny všech bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice - konstrukční úlohy	8. – 9.	
Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat.	Shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů: - základní statistické pojmy - základní charakteristiky statistického souboru - aritmetický průměr - jednoduché tabulky a diagramy - zpracování jednoduchých statistických šetření do tabulek, grafů a diagramů	8. – 9.	Z 9
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustav rovnic.	Soustavy rovnic: - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic	9.	
Určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti. Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem. Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů.	Funkce: - pravoúhlá soustava souřadnic - pojem funkce - lineární funkce (přímá úměrnost, nepřímá úměrnost) - slovní úlohy - výpočet úroku - určení jistiny, úvěr půjčka	9.	F 9
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných. Řeší aplikační úlohy na procenta.	Finanční matematika: - základní pojmy finanční matematiky - výpočet úroku - určení jistiny, úvěr půjčka - úlohy z praxe na jednoduché úrokování	9.	OSV – Sebepoznání a sebepojetí Pč 9

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	- orientace v bankovníctví.		
Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků.	Podobnost: - podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků - plány a mapy - podobnost kolem nás - slovní úlohy	9.	
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles. Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	Tělesa: - kužel - jehlan - koule - povrch a objem těles - slovní úlohy	9.	
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací.	Nestandardní aplikační úlohy a problémy: - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie	9.	
Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.	- logické a netradiční geometrické úlohy	9.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

- M-9-1-01p píše písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
- M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)
- M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace

- M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
- M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
- M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu
- M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- M-9-2-01p vyhledává a třídí data
- M-9-2-02p porovnává data
- M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
- M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
- M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce
- M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary
- M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti
- M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
- M-9-3-11p sestrojí síť základních těles
- M-9-3-12p načrtne základní tělesa
- M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

- M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy
- M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací
- M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

5.3 Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** na 1. a 2. stupni zahrnuje stejnojmenný vzdělávací obor a vzdělávací obsah je realizován v předmětu **Informatika** v 5. a 6. třídě.

Předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Tento předmět je realizován v 5. a 6. ročníku po jedné hodině týdně a na něj navazuje v 9. ročníku volitelný předmět Informatika a výpočetní technika. Předmět je vyučován v počítačové učebně.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, tabulkami a k tvorbě prezentací a využívání služeb internetu. Dosažené dovednosti žáci využívají a prohlubují při zpracování dílčích úkolů, referátů, prezentací a projektů v jiných předmětech.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, využívání zkušeností s jiným SW i nápovědy (help) u jednotlivých programů, internet apod.
- učíme žáky pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s počítačem

Kompetence k řešení problémů:

- zadáváním úloh a projektů vedeme žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení, učíme je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- vedeme žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dokončení

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky využívat pro komunikaci na dálku vhodné technologie, některé práce odevzdávat prostřednictvím elektronické pošty
- vedeme žáky k dodržování vžitých konvencí a pravidel při komunikaci a tvorbě elektronických dokumentů

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, při projektech je učíme pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence občanské:

- seznamujeme žáky s legislativou a obecně morálními zákony a vedeme je k jejich dodržování
- při zpracovávání informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, která získávají prostřednictvím internetu a sdělovacích prostředků

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- učíme žáky využívat informační technologie pro svůj další profesní růst

1. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie. Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady. Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	Základy práce s počítačem: - základní informační činnosti – zapnutí, vypnutí, přihlášení, odhlášení PC - základní pojmy informační činnosti: hardware – popis počítače, software – výukové programy - práce s myší – klik, uchopení a tažení, dvojklik, klik pravým tlačítkem ... - bezpečnost práce v síti (hesla) - práce v místní síti - pravidla práce s počítačem - virové nebezpečí - licenční ustanovení, ochrana duševního vlastnictví - ukládání, kopírování, přesouvání a mazání souborů - práce se složkou	5.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty. Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích. Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.	Vyhledávání informací a komunikace: - ovládání internetového prohlížeče - fulltextové a katalogové vyhledávače - služby internetu (mapy, jízdní řády, předpověď počasí,...) - založení a údržba emailové schránky - odeslání emailu s přílohou - dodržování zásad elektronické komunikace	5.	MeV – Tvorba mediálních sdělení MeV – Stavba mediálních sdělení
Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.	Zpracování a využití informací: - základní ovládání textového editoru - práce se souborem, uložení a tisk dokumentu - psaní, mazání, kopírování textu, změna písma (font, velikost, styl) - jednoduchá práce s obrázkem	5.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

- ICT-5-1-01p ovládá základní obsluhu počítače
- ICT-5-1-02p dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

- ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

- ICT-5-3-01p pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu

2. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací. Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	Textové editory: - otevření, uložení změn, uložení jako (na jiné místo, pod jiným jménem) - pohyb v dokumentu, označení části textu (klávesnice, myš) - změna vlastností písma (font, velikost, styl, umístění) - psaní textu, diakritika, základní typografická pravidla, vložení symbolu (znaky, které nejsou na klávesnici) - změna vlastností stránky - vložení obrázku a upravení jeho formátu - nastavení vlastností: pravé tlačítko myši - vytvoření obrázku v grafickém editoru a vložení do textu - vytvoření jednoduché tabulky, naplnění údaji, změna vlastností tabulky Tabulkové procesory: - základní pojmy: sešit, list, řada, sloupec, buňka - označení řady, sloupce, buněk - zadávání údajů - formát buněk - vložení řady, sloupce, buněk, sloučení buněk, sloučení a rozdělení buněk - jednoduché vzorce (součet, rozdíl, násobení, dělení) - pojem: graf, vytvoření grafu, úprava vzhledu a vlastností grafu	6.	MeV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MeV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	- program pro tvorbu prezentací - úprava obrázků, grafů, textů	6.	
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	- vyhledávání informací, uvádění zdroje informací při jejich použití	6.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost.	- porovnávání více různých zdrojů informací - vyhodnocení spolehlivosti informace - hardware (procesor, pevný disk, operační paměť, mechaniky, karty, porty, zdroj, základní deska, klávesnice, myš, monitor, tiskárny, reproduktory) - jednotky informace: bit, byte a jeho násobky - software (operační systémy, aplikace, utility, antivirové programy, komprimační programy)	6.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

- ICT-9-1-01p vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

- ICT-9-2-01p, ICT-9-2-02p ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy
- ICT-9-2-03p, ICT-9-2-04p, ICT-9-2-05p vyhledává potřebné informace na internetu - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou

5.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** je rozdělena na vzdělávací obory **Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis** a jejich vzdělávací obsah je realizován ve stejnojmenných předmětech pouze na druhém stupni.

Předmět: Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku. Směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Vede k vytváření a ověřování hypotéz a učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie a podporuje logické myšlení, kritické a otevřené myšlení. Při výuce jsou využívány metody frontální výuky, skupinové práce, samostatného pozorování a žáci zpracovávají krátkodobé projekty.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda i s dalšími předměty:

- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava
- přírodopis: světelná energie, optika – zrak, zvuk – sluch, přenos elektromagnetických signálů
- chemie: jaderná reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, vedení el. proudu v kapalinách
- matematika: fyzikální výpočty, převody jednotek

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací, k používání odborné terminologie, k samostatnému měření a experimentování
- učíme žáky porovnávat získané informace a nalézat souvislosti mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů:

- zadáváme úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy, nalézat problémy, formulovat závěry, hledat a zvolit postupy řešení, vyhodnocovat

Kompetence komunikativní:

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi s učitelem vedeme žáky k porozumění různých typů textů, obrazových materiálů a záznamů
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i slovní formě

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a pomůckami

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LÁTKY A TĚLESA			
Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa.	- měřené veličiny - délka - objem - hmotnost - teplota a její změna - čas	6. – 9.	OSV – Sebopoznání a sebepojetí OSV – Rozvoj schopností a poznávání OSV – Seberegulace a sebeorganizace M6
Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že částice látek se neustále pohybují a vzájemně na sebe působí.	- částicové složení látek, složení atomu - látky a tělesa, pevná, kapalná, plynná	6. – 9.	EV – Ekosystémy
Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty.	- teplotní roztažnost látek	6. – 9.	
Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.	- hustota - hustoměr	7. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POHYB TĚLES, SÍLY			
Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu.	- pohyb rovnoměrný - pohyb nerovnoměrný - pohyb posuvný - pohyb otáčivý - pohyb přímočarý - pohyb křivočarý	7. – 9.	OSV – Seberegulace a sebeorganizace M7
Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles.	- klid a pohyb tělesa - rychlost, dráha a čas - průměrná rychlost rovnoměrného a nerovnoměrného pohybu	7. – 9.	OSV – Seberegulace a sebeorganizace M7
Změří velikost působící síly.	- síla - měření síly - znázornění síly - gravitační pole - gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	7. – 9.	
Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil, působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici.	- třecí síla - tlaková síla a tlak - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - těžiště tělesa	7. – 9.	OSV – Seberegulace a sebeorganizace EV – Základní podmínky života Tv 7 M 7
Využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stále výsledné síly v jednoduchých situacích.	- Newtonovy zákony - první, druhý, třetí	7. – 9.	OSV – Seberegulace a sebeorganizace
Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů.	- rovnováha na páce - otáčivé účinky síly - rovnováha na pevné kladce	7. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN			
Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů.	- Pascalův zákon - hydraulická zařízení - hydrostatický a atmosférický tlak	7. – 9.	OSV – Psychohygiena M7
Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní.	- Archimédův zákon - vztlková síla - potápění, vznášení se, plavání - atmosférický tlak	7. – 9.	EV – Základní podmínky života M7
ENERGIE			
Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa.	- formy energie - pohybová a polohová energie - vnitřní energie - elektrická energie	8. – 9.	Tv 8
Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem.	- mechanická práce - výkon	8. – 9.	
Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh.	- zákon zachování energie - přeměna energie - výroba a přenos elektrické energie	8. – 9.	
Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem.	- změny skupenství - tání a tuhnutí - skupenské teplo tání - vypařování - var, kapalnění - faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	8. – 9.	EV – Základní podmínky života Ch 8 Inf6
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - jaderná energie - štěpení atomového jádra - jaderný reaktor - užití radioaktivního záření	9.	Ch 8 Inf6

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ZVUKOVÉ DĚJE			
Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku.	- zdroj zvuku - šíření zvuku - rychlost zvuku - odraz zvuku - výška tónu - kmitočet tónu	8. – 9.	EV – Základní podmínky života Př 8 Hv 8
Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	- ozvěna - pohlcování zvuku - výška zvukového tónu	8. – 9.	Př 8
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu.	- zdroj napětí - spotřebič - spínač - elektrický náboj - jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod	9.	OSV – Rozvoj schopností a poznávání
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí.	- elektrické napětí - elektrický proud - ampérmetr - voltmetr - stejnosměrný elektromotor - transformátor	9.	
Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností.	- vedení elektrického proudu v kovech, kapalinách, plynech - polovodiče	9.	Ch 9
Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktický problémů.	- Ohmův zákon - odpor vodiče	9.	
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.	- elektrické a magnetické pole - elektromagnetická indukce - střídavý proud	9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Zapojí správně polovodičovou diodu.	- vedení elektrického proudu v polovodičích - polovodičová dioda v propustném a závěrném směru	9.	
Využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh.	- světlo - zdroj světla - přímočaré šíření světla - odraz světelného paprsku	8. – 9.	Př 8 Inf6
Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.	- rychlost světla - zrcadla - lom světla - optické čočky - spojky a rozptylky - rozklad světla	8. – 9.	
VESMÍR			
Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet.	- Sluneční soustava - hlavní složky Sluneční soustavy - měsíční fáze - zatmění Slunce a Měsíce	8. – 9.	Inf6
Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností.	- hvězdy a jejich složení	8. – 9.	EGS – Evropa a svět nás zajímá Z 6

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

LÁTKY A TĚLESA

- F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

POHYB TĚLES; SÍLY

- F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu
- F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů

- F-9-2-04p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
- F-9-2-05p předvídá změnu pohybu těles při působení síly
- F-9-2-06p aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

- F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

ENERGIE

- F-9-4-02p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)
- F-9-4-03p rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití
- F-9-4-04p rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- F-9-4-05p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

- F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
- F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

- F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
- F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu
- F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla
- F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

VESMÍR

- F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země
- F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Předmět: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Chemie je povinný předmět, který je vyučován v osmém a devátém ročníku. Výuka probíhá v učebně přírodopisu a chemie vybavené interaktivní tabulí a v počítačové učebně.

Cílem předmětu je poskytnout žákům prostředky k poznání a porozumění vztahům mezi předměty a látkami, z nichž se skládají, k pochopení souvislostí chemických změn spojených s životem rostlin a člověka. Pomáhá uvědomit si využití těchto změn při výrobě výrobků používaných v běžném životě. Důraz je kladen na účelné a rozumné využití získaných poznatků k ochraně životního prostředí, aniž bychom se vzdali všech výrobků, které nám zpřijemňují život. Dále seznamuje s nebezpečnými látkami, jejich označováním a učí, jak s nimi nakládat. Učí poznat základní chemické sklo a pracovat s ním při rozvíjení dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat a měřit.

Do výuky jsou zařazována praktická cvičení, kde si žáci ověřují jednoduchými pokusy získané poznatky nebo zkoumají a pozorují děje související s běžným životem. K experimentům jsou často využívány látky známé a běžně dostupné. K procvičování základního učiva slouží program na PC. Samostatnost a kreativita žáků je rozvíjena formou projektů, při kterých se učí informace vyhledávat, třídit a zpracovávat.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- učíme žáky vyhledávat, třídit a pochopit informace, efektivně je využívat v běžném životě a operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí a tím si vytvářet komplexnější pohled na přírodní vědy a společenské jevy
- vedeme žáky samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnat a závěry využít v budoucnosti

Kompetence k řešení problému:

- učíme žáky řešit jednoduché problémy samostatně, volit vhodné postupy a nacházet odlišné, podobné a shodné znaky, osvědčené postupy aplikovat při obdobných situacích
- učíme žáky kriticky obhájit a zhodnotit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky formulovat a vyjádřit své myšlenky písemně i ústně, účinně diskutovat, vhodně argumentovat a obhajovat svůj názor, respektovat názor druhých
- vedeme žáky k porozumění různých typů textů, obrazových materiálů a záznamů

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině na řešení úkolu, k přijímání pravidel práce
- učíme žáky respektovat a přijímat zkušenosti druhých lidí

Kompetence občanské:

- pomáháme žákům chápat ekologické souvislosti a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- učíme žáky rozhodovat se v zájmu ochrany zdraví

Kompetence pracovní:

- učíme žáky používat bezpečně a efektivně chemické látky, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, adaptovat se na nové nebo změněné pracovní podmínky
- učíme je naučit se využívat další zdroje k získávání informací (encyklopedie, časopisy, internet,...)

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE			
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek.	- látky a tělesa - chemické a fyzikální vlastnosti látek	8.	F 6
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami, hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.	- zásady bezpečnosti v učebně chemie - symboly rizikovosti používání dostupných látek R, S- věty -nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	8.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek.	- havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek (pohonné hmoty, Cl ₂ , NH ₃ , zemní plyn)	8.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí [Ep 8]
SMĚSI			
Rozlišuje směsi a chemické látky.	- různorodé a stejnorodé směsi	8.	
Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení.	- hmotnostní zlomek, roztoky zředěné a koncentrované, nasycené a nenasycené	8.	M 7

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi. Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek.	- usazování, filtrace, krystalizace, destilace, sublimace	8.	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti F 8
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití. Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění.	- voda - vzduch	8.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Z 6 Př 6
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY			
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech.	- částice látek - atom (obal, jádro), protony, neutrony, elektrony	8.	F 6
Rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny, pojmy užívá ve správných souvislostech.	- prvky - názvy, značky, protonové číslo - sloučeniny - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin	8.	
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	- PSP - skupiny, periody, kovy, nekovy a polokovy	8.	
CHEMICKÉ REAKCE			
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí.	- chemické reakce a rovnice, zákon zachování hmotnosti	8. – 9.	
Provede klasifikaci chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání.	- slučování, rozklad, neutralizace, reakce exotermické a endotermické, reakce redoxní	8. – 9.	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu.	- látkové množství a molární hmotnost, názvosloví, prvky a sloučeniny	8. – 9.	
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňující průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečného průběhu.	- faktory ovlivňující průběh reakcí (teplota, plošný obsah povrchu reaktantu, katalýza), bezpečnost práce	8. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ANORGANICKÉ SLOUČENINY			
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	- oxidy, halogenidy, kyseliny (kyslíkaté a bezkyslíkaté), hydroxidy a soli - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných zástupců	8.	
Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	- kyselost a zásaditost roztoků	8.	
Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet.	- oxidy, absorpce oxidu síry a dusíku ve vzdušné vlhkosti, odstraňování nežádoucích plynů z exhalátů paliv a průmyslu	8.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
ORGANICKÉ SLOUČENINY			
Zhodnotí užívání fosilních a vyráběných paliv jako zdrojů energie.	- paliva – ropa, zemní plyn, uhlí, průmyslově vyráběná paliva, biopaliva	9.	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí F 8, 9 Př 6
Uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	- ropa a její zpracování	9.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí [Ep 8]
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	- názvosloví jednoduchých uhlovodíků, příklady významných alkanů, alkenů, alkynů, aromatických uhlovodíků v praxi	9.	
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	- deriváty uhlovodíků, příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	9.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tukách, sacharidech.	- přírodní látky-zdroje, vlastnosti a funkce v lidském těle, nukleové kyseliny, vitaminy, enzymy	9.	Př 8
Určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu.	- teplo, světlo, CO ₂ , voda	9.	Př 6, 7

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů.	- přírodní látky – lipidy, sacharidy, bílkoviny, vitaminy	9.	Př 8
CHEMIE A SPOLEČNOST			
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.	- chemický průmysl – výrobky, recyklace surovin, souvislosti se životním prostředím	9.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí [Ep8]
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.	- průmyslová hnojiva, stavební materiály (cement, vápno, sádra, keramika, barviva, laky, rozpouštědla), plasty a syntetická vlákna, detergenty, pesticidy, insekticidy, léčiva a návykové látky, potravinářství	8. – 9.	Vz 9 Př 7
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.	- hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti	8.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

- CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek
- CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami
- CH-9-1-03p reaguje na případy úniku nebezpečných látek - rozpozná přeměny skupenství látek

SMĚSI

- CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky
- CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě
- CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití
- CH-9-2-06p uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

- CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky
- CH-9-3-03p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

- CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

- CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
- CH-9-5-03p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

ORGANICKÉ SLOUČENINY

- CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie
- CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy
- CH-9-6-06p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy

CHEMIE A SPOLEČNOST

- CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin
- CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

Předmět: Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6.-9. ročníku v časové dotaci dle učebního plánu.

Předmět rozvíjí a podporuje zájem žáků o přírodu a přírodniny, seznamuje žáka se stavbou živých organismů. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům. Umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Umožňuje aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích. Cílem předmětu je, aby si žáci vytvořili kladný vztah k přírodě a pochopili zásady její ochrany.

Výuka přírodopisu probíhá v odborné učebně přírodopisu a chemie, učebně v přírodě na školní zahradě a v terénu. Do výuky se začleňují laboratorní práce, krátkodobé projekty, práce s odbornými knihami, časopisy, klíči přírodnin a atlasy. Využívají se i výukové programy na PC, DVD, VHS a interaktivní tabuli.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací a správnému používání odborné terminologie
- vedeme žáky k samostatnému i týmovému pozorování, porovnávání a nalézání souvislostí
- využíváme mezipředmětové vztahy (zeměpis, chemie, fyzika, výchova ke zdraví,...)
- podporujeme žáky v práci s informacemi z různých zdrojů (internet, odborná literatura, časopisy)

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k tomu, aby při řešení problémových úkolů sami navrhovali různé varianty
- vybízíme žáky, aby své a ověřené výsledky dokázali obhájit

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci
- vedeme žáky k formulaci vlastních myšlenek v písemné i mluvené podobě
- vytváříme prostředí, kde žáci bez zábran prezentují své vlastní práce

Kompetence sociální a personální:

- využíváme skupinového vyučování ke spolupráci při řešení problémů, při laboratorních cvičeních
- snažíme se žáky naučit pravidlům týmové práce

Kompetence občanské:

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví blízkých

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami zorganizovat a časově rozvrhnout
- podporujeme žáky v soutěžích

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam: - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života	6. – 9.	EV – Základní podmínky života
Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel. Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů. Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	Základní struktura života: - buňky, pletiva, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné Viry a bakterie: - výskyt a význam a praktické využití	6. – 7.	
Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek.	Význam a zásady třídění organismů: (probíráno dle jednotlivých ekosystémů)	6. – 8.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.	Dědičnost a proměnlivost organismů: - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	6. – 9.	
BIOLOGIE HUB			
Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby a porovná je podle charakteristických znaků. Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích. Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků.	Houby bez plodnic: - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy Houby s plodnicemi: - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami Lišejníky: - stavba, symbióza, výskyt a význam	6. – 7.	
BIOLOGIE ROSTLIN			
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům. Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku. Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.	Anatomie a morfologie rostlin: - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) Fyziologie rostlin: - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování	6. – 7.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.	Systém rostlin: - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin, jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců (zástupci rostlin jsou rozděleni a probíráni dle ekosystémů – les, louka, zahrada, pole, voda, lidská sídla, cizokrajné ekosystémy)	6. – 7.	
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	- význam rostlin a jejich ochrana	6. – 7.	EV – Ekosystémy EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla: - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	6. – 8.	
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	Vývoj, vývin a systém živočichů: - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) (zástupci živočichů jsou rozděleny a probírány dle ekosystémů – les, louka, zahrada, pole, voda, lidská sídla, cizokrajné ekosystémy)	6. – 8.	EV – Ekosystémy

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí. Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	Rozšíření, význam a ochrana živočichů v jednotlivých ekosystémech: - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva Projevy chování živočichů.	6. – 9.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Z 6, 7 Pč 6
BIOLOGIE ČLOVĚKA			
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy. Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka. Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří.	Fylogeneze a ontogeneze člověka: - rozmnožování člověka Anatomie a fyziologie: - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti	8.	EV – Základní podmínky života Mkv – Etnický původ Tv 6, 7, 8
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života. Aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla.	Nemoci, úrazy a prevence: - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí - závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie Životní styl: - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	8.	
NEŽIVÁ PŘÍRODA			
Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života.	Země: - vznik a stavba Země	9.	EV – Základní podmínky života Z6

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek. Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody. Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě.	Nerosty a horniny: - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků Vnitřní a vnější geologické procesy: - příčiny a důsledky Půdy: - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace	9.	EV – Základní podmínky života EV – Vztah člověka k prostředí Z 6 PČ 6 Ch 8
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků.	Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi: - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí Geologický vývoj a stavba území České republiky: - Český masiv, Karpaty	9.	
Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.	Podnebí a počasí ve vztahu k životu: - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka Mimořádné události způsobené přírodními vlivy: - příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	9.	Z6
ZÁKLADY EKOLOGIE			
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. Rozlišuje a uvede příklady systému organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.	Organismy a prostředí: - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím - populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	6. – 9.	EV – Základní podmínky života EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí [Ep 8]

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.			
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému.	Ochrana přírody a životního prostředí: - globální problémy a jejich řešení, chráněná území	6. – 9.	EV – Vztah člověka k prostředí Z 8 [Ep 8]
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
Aplikuje praktické metody poznávání přírody. Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.	Praktické metody poznávání přírody: - pozorování lupou a mikroskopem (dalekohledem) - zjednodušené určovací klíče a atlasy - založení herbáře - jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů Významní biologové a jejich objevy.	6. – 9.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

- P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života
- P-9-1-03p zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů
- P-9-1-04p rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy
- P-9-1-07p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

- P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků
- P-9-2-03p pozná lišejníky

BIOLOGIE ROSTLIN

- P-9-3-02p porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin
- P-9-3-03p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití
- P-9-3-03p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
- P-9-3-04p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce
- P-9-3-05p popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

- P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
- P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb

BIOLOGIE ČLOVĚKA

- P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
- P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince
- P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- P-9-5-05p zná zásady poskytování první pomoci při poranění

NEŽIVÁ PŘÍRODA

- P-9-6-01p popíše jednotlivé vrstvy Země
- P-9-6-02p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
- P-9-6-03p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
- P-9-6-04p rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik
- P-9-6-06p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

ZÁKLADY EKOLOGIE

- P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- P-9-7-02p rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému
- P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
- P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

- P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

- P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu
- P-9-8-02p dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání pří

Předmět: Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku v časové dotaci dle učebního plánu.

Žáci v tomto předmětu získávají a rozvíjejí orientaci v geografickém prostředí, seznamují se s hlavními geografickými objekty, jevy a pojmy. Rozvíjejí své dovednosti pracovat se zdroji geografických informací. Žáci poznávají a respektují přírodní hodnoty, lidské výtvořky a podporují ochranu životního prostředí. Rozvíjí trvalý zájem o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka. Žáci rozvíjí své kritické myšlení, logické uvažování a aplikují geografické poznatky v praktickém životě.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- učíme žáky vyhledávat, shromažďovat, třídit a porovnávat informace
- vedeme žáky k používání odborné terminologie a nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a jejich využitím v praxi
- učíme žáky využívat vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problému:

- poskytujeme žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- vedeme žáky k odpovědím na otevřené otázky, k práci s chybou, k argumentaci, diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků

Kompetence komunikativní:

- podporujeme komunikaci mezi žáky, mezi žáky a učitelem s dodržováním předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- učíme žáky interpretovat a prezentovat různé texty, obrazové materiály, grafy a jiné formy záznamů v písemné a mluvené podobě

Kompetence sociální a personální:

- využíváme skupinového vyučování
- vedeme žáky ke spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků, k dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů
- vedeme žáky k občanské zodpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské:

- učíme žáky dodržovat pravidla slušného chování
- učíme žáky pochopit práva a povinnosti v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- vedeme žáky k vytváření osobní představy o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní:

- učíme žáky dodržovat pravidla bezpečného chování v terénu
- vedeme žáky k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ			
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy. Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.	- Země jako vesmírné těleso - tvar velikost a pohyby Země - střídání dne a noci, ročních období - světový čas, časová pásma, datová hranice, smluvený čas	6.	M6
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.	- krajinná sféra - přírodní, společenské a hospodářské složky a prvky krajinné sféry	9.	EV – Základní podmínky života
Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	- krajina	9.	EV – Vztah člověka k prostředí Př 9

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE, TOPOGRAFIE			
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů. Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii. Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině. Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.	- komunikační geografický a kartografický jazyk - geografická kartografie a topografie	6. – 9.	
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ			
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa.	- obyvatelstvo světa – základní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky	6. – 9.	MkV – Kulturní diference MkV – Multikulturalita
Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.	- sídla – sídelní systém, urbanizace, suburbanizace	9.	D 6, 7

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje. Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.	- světové hospodářství – průmysl, energetika, zemědělství	6. – 9.	Př 9
Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků. Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	- zeměpis světadílů – státy světa - sídla, správní oblasti – kraje, města, aglomerace	6. – 9.	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin. Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů). Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	- krajina - chráněná území přírody - globální environmentální problémy lidstva - charakteristika jednotlivých ekosystémů na Zemi	6. – 9.	EV – Ekosystémy EV – Základní podmínky života EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – Vztah člověka k prostředí Ov 9 Př 7 [Ep 8]
Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
REGIONY SVĚTA			
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa. Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a	- zeměpis světadíly – Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie, Evropa, Antarktida - fyzickogeografická sféra (poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo) - socioekonomická sféry (počet a rozmístění	6. – 9.	MkV – Etnický původ MkV – Multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Objevujeme Evropu a svět EGS – Jsme Evropané

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
periferní zóny. Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států. Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.	obyvatelstva, charakteristika obyvatelstva, průmysl, zemědělství, energetika, nerostné suroviny) - charakteristika států, regionalizace - cestovní ruch světa		
ČESKÁ REPUBLIKA			
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy. Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům.	- Můj domov – místní region - vymezení místního regionu, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika důležitá pro jeho další rozvoj - charakteristika regionů České republiky	8.	EV – Vztah člověka k prostředí Ov 6 [Ep 8]
Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu.	- zeměpisná (absolutní) poloha a relativní geografická poloha České republiky - rozloha České republiky - členitost povrchu České republiky - přírodní poměry České republiky - rozmístění a charakteristika obyvatelstva České republiky - sídelní poměry České republiky	8.	EV – Základní podmínky života EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti	- kraje České republiky - rozmístění a charakteristika hospodářských činností	8.	MkV – Kulturní difference

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.	České republiky		
Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.	- Evropská unie - mezinárodní a nadnárodní organizace	8. – 9.	EGS – Jsme Evropané Ov 9
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE			
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- cvičení a pozorování v terénu místní krajiny - orientační body, jevy, pomůcky, přístroje, světové strany - pohyb podle mapy - panoramatické a schematické náčrtky krajiny - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích	6. – 9.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

- Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
- Z-9-1-04p získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

- Z-9-2-02p objasní důsledky pohybů Země
- Z-9-2-04p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
- Z-9-2-04p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

REGIONY SVĚTA

- Z-9-3-02p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- Z-9-3-03p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- Z-9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

- Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

- Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
- Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
- Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
- Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
- Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

- Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

5.5 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** zahrnuje stejnojmenný vzdělávací obor. Vzdělávací obsah je realizován pouze na 1. stupni v předmětu **Svět kolem nás**.

Předmět: Svět kolem nás

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět je vyučován od prvního do pátého ročníku a má komplexní charakter. Žáci si utvářejí prvotní ucelený obraz světa, výuka je založena na prožitku a osobní zkušenosti žáků. Témata jsou zpracovávána v souvislostech, na problém nahlížíme s dětmi z různých hledisek. Velmi dbáme na propojení obsahu učiva se skutečným životem.

Podle možností probíhá výuka v terénu, využíváme přírodní učebnu na školní zahradě. Co nejčastěji je zařazováno samostatné zkoumání a pozorování formou pokusů a badatelských dnů, pravidelně zařazujeme projektové vyučování. Nedílnou součástí výuky jsou vycházky a exkurze. Snažíme se vzbudit u žáků zájem zejména o místo, kde žijí, o přírodu, minulost i jejich vlastní úlohu ve společnosti. Používáme aktivizační metody výuky (skupinová práce, dramatizace, hry v rolích apod.), podporujeme samostatnost žáků a dáváme jim dostatek prostoru vyjádřit svůj názor.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- učíme žáky vyhledávat, shromažďovat, třídit a porovnávat informace
- rozvíjíme u žáků schopnost pozorovat, porovnávat a pojmenovávat věci a jevy
- vedeme žáky k samostatnému plánování a zakládání pokusů
- učíme žáky vyhledávat informace a využívat je v další práci
- podporujeme vnímání souvislostí mezi problémy a jevy

Kompetence k řešení problému:

- vedeme žáky k vnímání problémových situací ve svém okolí
- učíme žáky vidět problém v souvislostech
- vedeme žáky k navrhování řešení problému podle svých schopností

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k naslouchání druhým a snaží jim porozumět
- podporujeme zapojování žáků do diskuze
- učíme žáky formulovat vlastní názor a obhájit ho
- vedeme žáky k zapojování do společenského dění na místní úrovni podle svých schopností

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a odpovědnosti za kvalitu společné práce
- učíme žáky respektovat názor jiných, chovat se tolerantně, hledat společná stanoviska přirozeně vyjadřovat pozitivní city ke svému okolí

Kompetence občanské:

- budujeme ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvarům
- podporujeme aktivní zapojení do jejich ochrany podle svých možností
- vedeme žáky k uplatňování aktivního postoje v obhajování i dodržování lidských práv a svobod
- vedeme žáky k tolerování odlišnosti jiných národnostních, etnických a sociálních skupin
- učíme žáky zodpovědnému chování v krizových situacích, poskytování první pomoci dle svých schopností

Kompetence pracovní:

- učíme žáky bezpečně a účelně používat učební pomůcky
- trváme na dodržování domluvených pravidel práce
- vedeme žáky k chápání výsledků pracovních činností i z hlediska ochrany zdraví a životního prostředí

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
MÍSTO KDE ŽIJEME			
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	- obec (plánek, mapa), orientace v místě bydliště - význačné budovy - minulost obce - pověsti - doprava v obci, bezpečnost - riziková místa a situace	1. – 3.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí VDO – Formy participace občanů v politickém životě
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě).	- poloha obce v krajině, region, kraj Vysočina	3.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	- vliv krajiny na život lidí - působení lidí na krajinu a životní prostředí	3.	EV – Vztah člověka k prostředí
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	- orientace v krajině - kraj Vysočina, ČR	4.	
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pobytu a pohybu v přírodě.	- světové strany	3.	
Rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.	- mapy a plány, práce s atlasem - Česká republika (pohoří, vodstvo, Praha, ostatní velká města, lázně a minerální prameny, nerostné suroviny) - Evropa (členitost, povrch, vodstvo, podnebí, fauna, flora) - naši sousedé - ostatní státy Evropy (práce s mapou)	4. – 5.	EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Objevujeme Evropu a svět EGS – Jsme Evropané
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.	-CHKO Žďárské vrchy - region (povrch, vodstvo, rostliny, živočichové, pověsti)	3.	
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	- vyprávění vlastních zážitků v návaznosti na učivo	4. – 5.	EGS – Objevujeme Evropu a svět
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	- státní symboly, orgány státní správy, armáda ČR	4.	VDO – Principy demokracie VDO – Formy participace VDO – Občan a stát
LIDÉ KOLEM NÁS			
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- členové rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, postavení jedince v rodině -ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	1. – 2.	
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	- práce fyzická a duševní, zaměstnání	1.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.	- pravidla chování, vlastnosti lidí, mezilidské vztahy, role ve skupině	1. – 3.	OSV – Mezilidské vztahy MkV– Etnický původ
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	- pravidla chování, mezilidské vztahy, pomochandicapovaným občanům, principy demokracie, role ve skupině	4. – 5.	VDO – Občanská společnost a škola MkV– Lidské vztahy
Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení	- principy komunikace (vyjednávání, kompromis, umění naslouchat, konstruktivní rozhovor)	4. – 5.	VDO – Občanská společnost a škola OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.	- základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, pojem mír	4. – 5.	VDO - Občanská společnost a škola VDO– Principy demokracie OSV – Hodnoty, postoje a praktická etika MkV– Princip sociálního smíru a solidarity
Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	- vlastnictví osobní, veřejné, hmotný a nehmotný majetek, peníze -rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky korupce, reklamace	4. – 5.	OSV – Hodnoty, postoje a praktická etika
Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).	- problémy konzumní společnosti, významné sociální problémy, globální problémy přírodního prostředí - aktuální problémy v místě bydliště	4. – 5.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – Poznávání lidí
LIDÉ A ČAS			
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	- hodiny, pojmy: včera, dnes, zítra; kalendář, roční období - denní režim	1. – 2.	
Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.	-obec, regionální památky, pověsti	3.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost.	- proměny způsobu života, bydlení, průběh lidského života	3.	MkV– Kulturní difference
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	- práce s časovou osou, dějiny jako časový sled událostí	4. – 5.	
Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.	- práce s informacemi (vyhledávání, porovnávání) - chráněná území a památky ČR (převážně region)	3. – 5.	
Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.	- život na našem území od pravěku po rok 1989 (časová posloupnost, významné osobnosti, způsob života)	4. – 5.	
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	- proměny způsobu života	4. – 5.	
Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	- státní svátky a významné dny	3. – 5.	
ROZMANITOST PŘÍRODY			
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	- roční období, změny v přírodě	1. – 2.	
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	- poznávání a třídění organismů - živá a neživá příroda, horniny, nerosty, půda - živočichové a rostliny v okolí - stavba těla, průběh a způsob života nejznámějších druhů	3. – 5.	
Provádí jednoduché pokusy skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	- voda (vlastnosti a formy, oběh vody v přírodě) - vzduch (složení, proudění, význam pro život) - objem, hmotnost, teplota	3.	EV – Základní podmínky života

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnostmi člověka.	- rovnováha v přírodě, vzájemné vztahy mezi organismy - člověk a krajina – její ochrana	4. – 5.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	- vesmír a Země, sluneční soustava - střídání dne a noci, roční období	5.	
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.	- biotopy – les, louka, rybník, pole, zahrada	1. – 3.	EV - Ekosystémy
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	- živočichové a rostliny v okolí, stavba těla a způsob života - třídění organismů, práce s klíči a atlasy	4. – 5.	
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	- odpovědnost za své zdraví - zacházení s odpady - živelné pohromy a ekologické katastrofy	4. – 5.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – Vztah člověka k prostředí
Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	- rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	4.-5.	
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	- pokusy a pozorování	1. – 5.	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	- denní pitný a pohybový režim, zdravá strava - nemoc a úraz - části těla, smysly, funkce orgánů	1. – 3.	OSV – Psychohygiena

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- osobní bezpečí, šikana, týrání, zneužívání, schránka důvěry, linka bezpečí -bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	1. – 3.	OSV – Kooperace a kompetice OSV – Hodnoty, postoje a praktická etika
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	- situace hromadného ohrožení, přivolání pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku, -mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	1. – 3.	
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.	-stavba a funkce orgánových soustav	4. – 5.	
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	- průběh lidského života, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce	4. – 5.	
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	- duševní hygiena, zvládání stresových situací, metody odreagování se	4. - 5.	OSV – Seberegulace a sebeorganizace
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.	- situace hromadného ohrožení	4. – 5.	
Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky),	4.-5.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	- návykové látky, závislosti, hrací automaty, počítače, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	4. – 5.	
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	- zdravá výživa, pitný režim, pohybový režim, režim dne	4. – 5.	
Rozpozná život ohrožující zranění; Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	- drobné úrazy a poranění, první pomoc	4. – 5.	
Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	- odlišnosti mezi mužem a ženou, etická stránka sexuality, dospívání	4. – 5.	OSV – Sebepoznávání a sebepojetí OSV – Poznávání lidí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
- ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy
- ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy
- ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
- ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
- ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
- ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
- ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
- ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

- ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
- ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování
- ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
- ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti
- ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
- ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
- ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
- ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
- ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

- ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase
- ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností
- ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti
- ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
- ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

- ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
- ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
- ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu
- ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
- ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období
- ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
- ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata

- ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
- ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
- ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
- ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
- ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky
- ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
- ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

5.6 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis** a **Výchova k občanství**. Vzdělávací obsah je realizován pouze na druhém stupni v předmětech **Dějepis** a **Občanská výchova**.

Předmět: Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. ročníku 1 hodinu týdně. Dějepis rozvíjí vlastní historické vědomí žáků. Vede žáky k pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů. Podporuje chápání kulturní rozmanitosti světa. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí, ale má význam i do budoucnosti.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- učíme žáky vyhledávat a kombinovat informace z různých zdrojů
- učíme žáky užívat správné terminologie a symboliky
- učíme žáky využívat poznatky z různých předmětů a nacházet souvislosti mezi minulostí a současností
- vedeme žáky k zamyšlení nad historickým vývojem

Kompetence k řešení problémů:

- zařazujeme metody, při kterých žáci sami dochází k řešení problémů
- vedeme žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazujeme diskuzi do výuky
- učíme žáky argumentovat
- vedeme žáky k práci s různými typy textů

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme práci ve skupinách

- učíme žáky respektovat názory každého žáka a budujeme v dětech sebedůvěru

Kompetence občanské:

- motivujeme žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstujeme v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví Evropy a světa

Kompetence pracovní:

- požadujeme dodržování dohodnuté kvality práce
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- učíme žáky vyhledávat informace z různých zdrojů

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků. Uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.	- historie, archeologie, pomocné vědy historické, kroniky, pověsti, mýty, legendy, znalost okolí - muzea, knihovny	6. – 9.	MkV – Etnický původ Z 6
Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	- práce s časovou osou (přímkou), přiřazování dějů k ose	6. – 9.	M 6
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	- vývoj člověka – lovec, zemědělec, řemeslník a vývoj jeho náboženských představ	6.	MkV – Lidské vztahy
Objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	- faktory, které ovlivňují vývoj společnosti (poloha, podnebí...)	6.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Uvede příklady archeologických kultur na našem území.	- doba kamenná, bronzová a železná	6.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	- starověké civilizace - Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie	6.	Z 6
Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	- starověká kultura a její vývoj, olympiáda	6.	
Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem. Porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.	- antické Řecko a Řím - Athény, Sparta, Alexandr Veliký, království – republika – císařství, náboženství	6.	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ KULTURA			
Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států. Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko- slovanské a islámské kulturní oblasti. Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.	- stěhování národů, vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů, základy křesťanství, jeho šíření, další významná náboženství středověku	7.	MkV – Kulturní diference
Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.	- první státní útvary na našem území v 9. a 10. století	7.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	- feudalismus, vývoj středověké společnosti – kulturní slohy (románský, gotický)	7.	
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY			
Vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky. Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život. Popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.	- renesance, humanismus, stav a vývoj středověké společnosti, husitství, reformace – protireformace - zámořské objevy, počátky dobývání světa a důsledky objevů	7. - 8.	Z7
Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.	- Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové na českém trůně	7. – 9.	
Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.	- třicetiletá válka	7. – 8.	
Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.	- historie a státní zřízení ve Francii, Anglii, Rusku a habsburské říši	7. – 8.	EGS – Jsme Evropané Z 7
Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	- barokní kultura, osvícenství	7. – 8.	
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	- industrializace a její důsledky pro společnost, sociální problémy 18. a 19. století	8.	VDO – Občan, občanská společnost a stát

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbití starých společenských struktur v Evropě na straně druhé.	- Velká francouzská revoluce, změna společenské struktury společnosti, průmyslový rozvoj	8.	
Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.	- Národní obrození, revoluční rok 1848 v Evropě a u nás, národní probuzení	8.	
Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích.	- vznik USA, vývoj ve Francii, sjednocení Itálie a Německa	8.	
Na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy.	- vznik Rakousko- Uherska, vznik hnutí, spolků a nových politických stran; konzervatismus, liberalismus, demokratismus a socialismus, občanská práva	8.	
Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	- kolonialismus, monopoly, konflikty mezi velmocemi, průmyslová revoluce	8.	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
MODERNÍ DOBA			
Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	- příčiny a vznik 1. a 2. sv. války, politické, sociální a kulturní důsledky válek	8. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů. Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět. Rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu, na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	- demokracie, totalitní režimy, tržní ekonomika v kapitalismu, hospodářské krize a jejich příčiny, antisemitismus, rasismus, holocaust, boj za lidská práva	9.	
Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	- vznik Československa a jeho vývoj do roku 1948	9.	
ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT			
Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků. Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické, hospodářské a vojenské spolupráce.	- ukončení 2. sv. války, rozdělení světa, bipolarita, studená válka	9.	
Posoudí postavení rozvojových zemí.	- 60. a 70. léta - boj za nezávislost jednotlivých států ve světě, rozpad koloniálního systému	9.	
Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	- vývoj Československa a od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky - globalizace, terorismus - věda, technika, kultura, sport	9.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

- D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

- D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
- D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

- D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
- D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

- D-9-4-03p uvede první státní útvary na našem území
- D-9-4-03p uvede základní informace z období počátků českého státu
- D-9-4-04p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
- D-9-4-04p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
- D-9-4-05p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
- D-9-4-05p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

- D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
- D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
- D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

- D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století
- D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století
- D-9-6-04p rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap

MODERNÍ DOBA

- D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války

- D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

- D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
- D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Předmět: Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět je povinně vyučován v 6.-9. ročníku 1 hodinu týdně. Žáci jsou vedeni k utváření pozitivních občanských postojů, k respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití, k rozvíjení občanského a právního vědomí a jsou motivováni k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- učíme žáky vyhodnocovat informace z různých zdrojů (učebnice, internet, televize, noviny, encyklopedie, slovníky, ...), vyhledávat a třídit je podle zadaných kritérií

Kompetence k řešení problému:

- vedeme žáky ke vnímání nejrůznějších společenských problémů
- pomáháme žákům objevovat paralely s historií a řešení problémů posuzovat z nejrůznějších společenských aspektů

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky souvisle a výstižně formulovat své názory na společenské dění
- vedeme žáky k vyslechnutí a pochopení odlišného názoru a potřebě zabývat se jím
- učíme žáky osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání
- pomáháme žákům využívat získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky chápat význam týmové a samostatné práce a uvědoměle přijímat získané role v jiných skupinách
- seznamujeme žáky s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu
- učíme žáky diskutovat

Kompetence občanské:

- učíme žáky přijímat základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- vedeme žáky k poznávání naší kulturní tradice a historického dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit
- učíme žáky respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- nacházíme nenásilné cesty k řešení konfliktů

Kompetence pracovní:

- nacházíme způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- učíme žáky orientovat se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci
- pomáháme žákům chápat cíl a riziko podnikání
- vedeme žáky k rozvoji myšlení a nacházení nových řešení

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu. Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje. Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.	- státní symboly a jejich používání, státní svátky - památná místa na našem území - vlastenectví x nacionalismus - rozmanitost kulturních projevů - kulturní hodnoty, tradice a jejich respektování	6. – 7.	MkV – Lidské vztahy MeV – Práce v realizačním týmu D 7, 8, 9
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	- práce s informacemi, prostředky masové komunikace, média	6. – 7.	
Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem.	- přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, pomoc lidem v nouzi - potřební lidé ve společnosti, mezilidská komunikace	6. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám. Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.	- morálka a mravnost - demokracie, svoboda, pravidla chování	6. – 8.	MkV – Kulturní difference D 6, 7
Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.	- dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí, funkce rodiny	6. – 7.	VDO – Formy participace občanů v politickém životě
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.	- podobnost a odlišnost lidí, rozdílnost myšlení a jednání	6. - 8.	OSV – Psychohygiena OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.	- sebepoznávání, realistické posuzování skutečnosti, systém osobních hodnot, vrozené předpoklady člověka, hodnocení a sebehodnocení, posuzování druhých lidí	6. - 8.	OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Poznávání lidí

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady. Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi. Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení.	- majetek a vlastnictví, ochrana majetku duševního a hmotného - hospodaření s penězi, funkce a podoba peněz - úspory, investice, úvěr, splátkový prodej, leasing	7. – 9.	
Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít. Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu. Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz. Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které	- banky a jejich služby, rozpočet státu, daňová politika státu, význam daní	8. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ze státního rozpočtu získávají občané.			
Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti.	- tržní hospodářství, nabídka, poptávka, fungování trhu, tvorba ceny, inflace, formy podnikání	8. – 9.	
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky.	- formy státu	7. – 9.	D 7, 8, 9
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.	- rozdělení státní moci, státní občanství, Ústava ČR	8. – 9.	D 9
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. Vyroší smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.	- demokracie, demokratické režimy, svobodná volba a rozhodování v každodenním životě, volby	8. – 9.	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VDO – Občan, občanská společnost a stát VDO – Formy participace občanů v politickém životě
Přiměřeně uplatňuje svá práva, včetně práv spotřebitele, a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu.	- základní lidská práva, práva dětí, šikana, diskriminace - obrana státu	6. – 9.	MkV – Princip sociálního smíru a solidarity
Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství. Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci.	- druhy a postihy protiprávního jednání, trestní zákoník, právo, právní úkony, trestněprávní řízení	8. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování. Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů. Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady. Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.	- trestní zákoník, druhy trestů, soudy, trestně-právní orgány, předpisy a jejich porušování	8. – 9.	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování. Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích.	- NATO, OSN, EU	8. – 9.	EGS – Objevujeme Evropu a svět Z 9

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory. Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva. Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu.	- významné globální problémy v Evropě a ve světě	9.	F 9 Př 9 Z 9
Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru.	- Rada Evropy, NATO, OSN, EU, boj proti mezinárodnímu terorismu a jeho prevence	9.	D 9 Z 9

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

- VO-9-1-03p přistupuje kriticky k projevům vandalismu
- VO-9-1-06p v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí
- VO-9-1-07p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- VO-9-1-07p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- VO-9-1-08p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- VO-9-1-09p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
- VO-9-1-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

- VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
- VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

- VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
- VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
- VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům
- VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

- VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti
- VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
- VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
- VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
- VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
- VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
- VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
- VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu
- VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

- VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování
- VO-9-5-01p, VO-9-5-02p uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy
- VO-9-5-06p uvede příklady mezinárodního terorismu

5.7 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** zahrnuje vzdělávací obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Vzdělávací obsah je na prvním i druhém stupni naplněn ve stejnojmenných předmětech.

Předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Výtvarná výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně v časové dotaci 1-2 hodin týdně. Výuka probíhá na 1. stupni v kmenových učebnách, na 2. stupni ve speciálně vybavené učebně, podle možností i v zahradě školy nebo plenéru. Pro náročnější tvorbu (keramika, batikování, grafické techniky apod.) je možno využívat učebnu pro volnočasové aktivity žáků.

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Tvůrčím způsobem kombinuje vnímání, tvorbu a interpretaci. Rozvíjí citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii a intuici. Žáci si prakticky osvojují potřebné výtvarné dovednosti a techniky, s nimi tvořivě pracují a užívají je jako prostředku pro sebevyjádření. Seznamují se s uměleckými slohy a obdobími, s vybranými uměleckými díly a učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a interpretovat. Žáci jsou vedeni k odvaze a chuti zapojit se do procesu tvorby a uplatnit své prožitky.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti
- umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat
- vedeme žáky k porozumění obecně užívaných termínů ve výtvarném umění
- nabízíme žákům podnětné úkoly, které povedou k trvalému zájmu o tvořivou činnost

Kompetence k řešení problémů:

- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování
- poskytujeme prostor k vyjádření vlastního názoru na výtvarné dílo
- upozorňujeme v průběhu práce na různé možnosti dosažení cíle, ale necháváme žáky samostatně organizovat vlastní činnost a hledat způsob řešení

Kompetence komunikativní:

- motivujeme žáky literární ukázkou, výkladem, dialogem, diskuzí nebo exkurzí tak, aby žák před započítím vlastní práce dovedl srozumitelně formulovat svůj záměr, aby při kolektivní práci uměl vyslechnout ostatní názory, ty akceptovat nebo kultivovaně vyvrátit
- individuálně komunikujeme se žáky v průběhu tvorby a pozitivním hodnocením a posilujeme jejich sebevědomí
- rozvíjíme schopnost žáků vyjádřit vlastní názor a schopnost rozpoznat a ocenit originalitu výtvarného projevu při společném rozboru prací
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti
- učíme žáky vyslechnout názor druhých lidí na společný estetický prožitek a vhodně na něj reagovat

Kompetence sociální a personální:

- vysvětlujeme pravidla chování na kulturních akcích
- předvádíme dětem na příkladech z výtvarného umění nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování
- učíme žáky respektovat názory každého žáka a při hodnocení mu umožňujeme zažít úspěch a pocit sebedůvěry a sebeúcty
- učíme žáky zohledňovat různorodost povah, schopností a možností každého jednotlivce

Kompetence občanské:

- budujeme u žáků pozitivní postoj k uměleckým dílům a vedeme je ke ctění a ochraně našich kulturně-historických tradic
- učíme žáky respektovat a oceňovat tradice a kulturní dědictví naše i jiných etnických skupin
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění, organizace výstav jejich prací v rámci školy i obce a podporujeme zájem žáků účastnit se na prezentaci školy

Kompetence pracovní:

- systematicky vedeme žáky k tvořivé, klidné, soustředěné a uvědomělé práci
- učíme žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky
- vytváříme u žáků pozitivní vztah k manuální činnosti
- dodržujeme hygienická a bezpečnostní pravidla při práci s materiálem
- pomáháme talentovaným žákům při volbě vhodného studia, ve kterém budou moci plně využít svoje nadání

1. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ. V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti. Uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.	- různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování (kresba, malba, modelování) - hry s barvou - experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	1. – 3.	OSV – Kreativita
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	- vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů - manipulace s objekty - kompoziční zákonitosti	1. – 3.	
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	- vyjádření svého názoru a schopnost diskuze nad výtvarným dílem svým či jiných	1. – 3.	
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, comics)	4. – 5.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	- uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení	4. – 5.	
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.	- vyjádření emocí, pocitů, náhledů a vlastních zážitků různými výtvarnými prostředky	4. – 5.	EV – Ekosystém EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Sebepoznání a sebepojetí
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	- vizuálně obrazná vyjádření hmatových, sluchových, pohybových, čichových a chuťových podnětů	4. – 5.	
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).	- volba vhodných prostředků k danému námětu - vizuálně obrazná vyjádření na základě fantazie a smyslového vnímání	4. – 5.	EV – Základní podmínky života
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	- inspirace různými vizuálně obraznými vyjádřeními a porovnávání s vlastní tvorbou	4. – 5.	
Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) - vyjádření se k tvorbě vlastní i ostatních, tolerance k rozdílným způsobům výtvarného vyjadřování	4. – 5.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům
- VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

2. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	- hry s kreslířskými nástroji a materiály - práce tužkou, rudkou nebo uhlím - uplatnění pastelu - kresba linií - kresba suchou nebo mokrou stopou	6.	OSV – Rozvoj schopnosti poznávání Př 6
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	- hra s barvou, experimentování - základy teorie barev – barvy teplé, studené - malba pastelem, temperou - míchání a vrstvení barev, valérování	6.	OSV – Kreativita Ov 6 Př 6
	- hry s otisky, tisk ze šablon - pozitivní a negativní linie nebo plochy - vyvažování ploch	6.	OSV – Komunikace OSV - Kreativita
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	- modelování v keramickém pojetí - hra s materiálem a tvarování materiálů - formování a deformování - mačkání, trhání, vrstvení, lepení	6.	OSV- Kreativita
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	- koláž, muchláž - ilustrace knihy, lidové písně, pověsti - výtvarná práce doplněná textem (plakát)	6.	OSV – Kooperace a kompetice Čj 6 Hv 6
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při	- lidové umění a jeho dekor - oděvní kultura	6.	EGS – Evropa a svět nás zajímá D 6

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	- kultura bydlení - design a estetická úroveň předmětů denní potřeby - umění pravěku - antika		
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	- kresba tradičními i netradičními materiály - kresba motivovaná skutečností - kresba z představy - kresba kombinovaná s jinými technikami	7.	Př 7
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	- malba temperou, pastelem - barevná harmonie, kontrast - psychologické působení barev - uplatnění barevného akcentu -tisk z výšky -tisk z koláže -negativ, pozitiv -experimentování a práce s textem -plakátová tvorba	7.	OSV – Kreativita EV – Základní podmínky života MeV – Stavba mediálního sdělení D 7 F 7 Př 7
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	- modelování v keramickém pojetí - získání potřebných modelačních dovedností - hledání tvarů (mozaika) - hledání tvarovacích možností v netradičních materiálech (sádra-odlévání, rytí,...) -základy tkaní na stávkou -frotáž, batika (historie a její druhy)	7.	OSV – Kreativita D 6, 7
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	- Velká Morava - umění románského slohu - gotika - renesance	7.	EGS – Evropa a svět nás zajímá D 7

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	- linie, tvar, objem - světlo, pohyb, časový průběh - uspořádání výtvarných prvků - psychologické účinky barvy - vyjádření emocí, pocitů, nálad - návštěva výstavy	8.	OSV – Kreativita Př 8 F 7
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	- návrhová kresba pro realizaci v jiném materiálu - technologické postupy - organizace práce - kompoziční myšlení - prostorová orientace - asambláž	8.	
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků. Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	- inspirace dobovou hudbou - inspirace dobovou módou - inspirace dobovou architekturou	8.	OSV – Poznávání lidí OSV-Kreativita Hv 8 D 6, 7, 8
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	- písmo a jeho vývoj - baroko, rokoko	8.	EGS – Evropa a svět nás zajímá D 6, 7, 8 Čj 8
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu. Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů	- studijní kresba, přezvětšení - abstraktní malba - písmo jako výtvarný prvek - koláž, mozaika, asambláž - experimentování se soudobými materiály	9.	OSV – Kreativita MeV – Tvorba mediálního sdělení Inf 6

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody, uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace. Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	- počítačová grafika		
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu. Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků. Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů. Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Výtvarné směry 18. – 20. století: - klasicismus - empír - romantismus - realismus - secese - impresionismus - fauvismus, expresionismus - kubismus - dadaismus, surrealismus - abstrakce, kinetické umění - pop-art, op-art, body-art - akční malba - průmyslový design	9.	EGS – Evropa a svět nás zajímá D 9 Inf 6 Čj 9

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

- VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
- VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
- VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
- VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

Předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. a 2. stupně v rozsahu 1 hodiny týdně. Umožňuje žákům poznávat okolní svět i sebe sama prostřednictvím hudebních činností. Žákovi je dána příležitost interpretovat hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření. Umožňuje mu prožít radost z hudby. Nedílnou součástí výuky jsou návštěvy hudebních pořadů (výchovné koncerty, divadla, atd.). Žáci aktivně prezentují své dovednosti na školních i veřejných vystoupeních a prakticky si osvojují potřebné hudební dovednosti, tvořivě s nimi pracují a užívají je jako prostředku pro sebevyjádření. Seznamují se s vybranými hudebními díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a interpretovat. Žáci jsou vedeni k odvaze a chuti zapojit se do procesu tvorby a uplatnit své prožitky.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k užívání správné terminologie a k jejímu porozumění

Kompetence k řešení problému:

- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení v hudebním vyjadřování
- poskytujeme prostor k vyjádření vlastního názoru na hudební dílo

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti
- ukazujeme žákům specifika hudební komunikace

Kompetence sociální a personální:

- vysvětlujeme zásady chování na kulturních akcích
- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině při hudební tvorbě
- respektujeme názory každého žáka a budujeme v dětech sebedůvěru

Kompetence občanské:

- vytváříme pozitivní postoj k uměleckým dílům
- respektujeme a oceňujeme tradice a kulturní dědictví naše i jiných etnických skupin
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní:

- pomáháme talentovaným žákům při volbě vhodného studia, ve kterém budou moci plně využít svoje nadání

1. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	- rozvoj hlavového tónu - správné dýchání a výslovnost - hlasová hygiena, rozšíření hlasového rozsahu - realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu	1. – 3.	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	- hudební hry (deklamace říkadel, hra na ozvěnu) - hra na tělo (tleskání, pleskání, luskání)	1. – 3.	
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	- hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	1. – 3.	
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	- pohybový doprovod znějící hudby - taneční hry se zpěvem, rytmické hry - pohybová improvizace	1. – 3.	OSV – Kreativita
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	- zvuk, tón, hudební kontrasty,	1. – 3.	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	- hudební nástroje (praktické ukázky, poslech) - hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová, umělá, taneční, pochodová, ukolébavka, atd.	1. – 3.	
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	- pěvecký a mluvní projev (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv) - hlasová hygiena, rozšíření hlasového rozsahu - realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu - dvojhlas – kánon, hudební hry	4. – 5.	
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not .	- rytmické schéma jednoduché skladby - orientace v notovém záznamu jednoduché melodie	4. – 5.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.	- hra na hudební nástroje, reprodukce motivů pomocí jednoduchých nástrojů Orffova instrumentáře, zobcových fléten atd. - melodizace a rytmizace říkadel	4. – 5.	
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	- malá písňová forma, rondo, variace	4. – 5.	
Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.	- hudební improvizace, hudební doprovod - hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď)	4. – 5.	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.	- vlastnosti tónu (délka, síla, barva, výška) - souzvuk - kontrast, gradace, pohyb melodie, zvukomalba	4. – 5.	
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	- taktování - pohybový doprovod znějící hudby - jednoduché lidové tance, taneční hry, pantomima, pohybová improvizace	4. – 5.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
- HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
- HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
- HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby
- HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou
- HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní ☐ frázování

2. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	- vokálně instrumentální aktivity individuální a společné - hudebně pohybové činnosti	6. – 7.	OSV – Mezilidské vztahy Tv 6, 7
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá podle svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	- hlasová hygiena - vokální činnosti - rytmická intonační cvičení - dynamika a její proměny	6. – 7.	
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	- základy improvizace - předvětí, závětí	6. – 7.	OSV – Kreativita
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.	- základní orientace v notovém záznamu písně	6. – 7.	OSV – Rozvoj schopností poznávání Vv 7
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	- tance lidové - pohybová improvizace	6. – 7.	EGS – Evropa s svět nás zajímá
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	- poslechové činnosti - zvukomalba, význam dynamiky, tempa	6. – 7.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	- hudební dílo, příp. autor, doba vzniku, život autora	6. – 9.	[Rj 7, 8]
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	- hudba a tanec, film, divadlo...	6. – 9.	Aj 7, 8, 9
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	- vokálně instrumentální aktivity individuální a společné - hudebně pohybové činnosti	8. – 9.	OSV – Mezilidské vztahy
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá podle svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého.	- hlasová hygiena - rozdíl mezi tóninou a stupnicí - rytmická intonační cvičení - zvládnutí mutace	8. – 9.	Př 8 Vz 9
Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.	- rytmické a melodické zákonitosti - improvizace jednoduchých hudebních forem	8. – 9.	OSV – Kreativita
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů.	- záznam melodie jako opora v orientaci - pokus o notový (grafický) záznam hudby - pokus o vlastní tvorbu	8. – 9.	OSV – Rozvoj schopností poznávání Vv 7, 8
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	- tance lidové, moderní (historické) - pohybové reakce na změny v hudbě	8. – 9.	Tv 8, 9

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.	- poslechové činnosti - analýza významných prvků skladby - hudební forma	8. – 9.	
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	- hudební dílo, příp. autor, doba vzniku, život autora	8. – 9.	EGS – Jsme Evropané D 8, 9 [Rj 8]
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	- význam hudby v našem životě - módnost, modernost	8. – 9.	MeV – Fungování a vliv médií ve společnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- žák
- HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata
- HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně
- HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry
 - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
 - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
 - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

5.8 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** zahrnuje jediný vzdělávací obor **Člověk a svět práce** a vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni v předmětu **Pracovní činnosti**.

Předmět: Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Pracovní činnosti jsou povinný vyučovací předmět vyučovaný ve všech ročnících základní školy. Na 1. stupni zahrnuje všechny povinné tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů. Na 2. stupni jsou realizovány tematické okruhy: Pěstitelské práce a chovatelství, Příprava pokrmů a Svět práce.

Žáci se učí poznávat různé materiály a pracovat s nimi, osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit svoji pracovní činnost, pracovat samostatně i v týmu. Soustavně jsou vedeni k dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci. Žáci si potřebné dovednosti osvojují prakticky při konkrétních činnostech. Jsou vedeni k vynaložení patřičného úsilí, k vytrvalosti a odpovědnosti za výsledky své práce.

Žáci jsou vedeni k chápání pracovní činnosti jako prostředku seberealizace, k ocenění a respektování práce druhých.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich pracovní činnosti
- umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat
- vedeme je k porozumění obecně užívaných termínů v dané oblasti

Kompetence k řešení problému:

- učíme žáky plánovat způsob řešení problémů, nebát se problémů, nenechat se odradit nezdarem
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k otevřenému vyjádření názoru, k porozumění pokynům a vhodné reakci na ně
- učíme žáky srozumitelně popsat svou činnost

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky spolupracovat ve skupině, respektovat názory každého jedince
- předvádíme dětem na příkladech z praktického života nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování
- vhodně zvolenými postupy budujeme v dětech sebedůvěru

Kompetence občanské:

- učíme děti budovat pozitivní postoj k práci, respektovat a oceňovat tradice naše i jiných etnických skupin
- učíme je dosáhnout pocitu uspokojení z dobře vykonané práce

Kompetence pracovní:

- učíme žáky používat různé vhodné materiály, nástroje a techniky
- pomáháme žákům při volbě vhodného studia, ve kterém budou moci využít svoje nadání

1. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	- výrobky z kartonu, papíru, textilu, práce s modelovací hmotou, práce s přírodními materiály	1. – 3.	
Pracuje podle slovního návodu a předlohy.	- vytváření výrobků z různých materiálů podle slovního návodu a předlohy	1. – 3.	
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu.	- výrobky z různých materiálů (papír, karton, textil, přírodniny, modelovací hmota, drát, folie a další podle aktuálních podmínek)	4. – 5.	OSV – Kreativita
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic.	- lidové zvyky, tradice, řemesla	1. – 5.	
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.	- pracovní pomůcky a nástroje (funkce a využití)	1. – 5.	
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	- organizace práce, zásady bezpečnosti, zásady poskytování první pomoci	1. – 5.	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	- práce s plošnými a prostorovými stavebnicemi	1. – 3.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.	- práce s konstrukčními stavebnicemi, montáž a demontáž	4. – 5.	
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.	- práce podle předlohy, návodu i vlastní představy	4. – 5.	
Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, poskytne první pomoc při úrazu.	- organizace práce, zásady bezpečnosti, zásady poskytování první pomoci	1. – 5.	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Provádí pozorování přírody, zaznamená a vyhodnotí výsledky pozorování.	- pozorování přírody na zahradě, kalendář přírody	1. – 2.	
Pečuje o nenáročné rostliny.	- pěstování letniček a zeleniny, pokojové rostliny	1. – 2.	
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.	- půda a její zpracování, ochrana půdy - osivo, klíčení a vývoj rostlin, (pokusy a pozorování) - ochrana rostlin, přírodní rovnováha v zahradě - podmínky života rostlin	3. – 5.	EV – Základní podmínky života
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.	- pěstování polních plodin, obilovin, léčivých bylin, květin - pěstování pokojových rostlin (ošetřování, přesazování, řízkování apod.)	3. – 5.	
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.	- nářadí používané při práci na zahradě, správné zacházení a údržba	1. – 5.	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	- organizace práce, zásady bezpečnosti, zásady poskytování první pomoci - jedovaté rostliny, alergie	1. – 5.	
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Připraví tabuli pro jednoduché stolování.	- jednoduchá úprava stolu	1. – 3.	
Chová se vhodně při stolování.	- používání příboru, chování při stolování	1. – 3.	
Orientuje se v základním vybavení kuchyně.	- základní vybavení kuchyně	1. – 5.	
Připraví samostatně jednoduchý pokrm.	- výběr, nákup a skladování potravin - příprava jednoduchých pokrmů - příprava pokrmu v přírodě	1. – 5.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí MeV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.	- úprava stolu, pravidla stolování	4. – 5.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni.	- organizace práce, zásady bezpečnosti, zásady poskytování první pomoci (popáleniny, opaření)	1. – 5.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy
- ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
- ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny
- ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
- ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování
- ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování
- ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně

- ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
- ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy

2. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ			
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	- ochrana rostlin a půdy	6.-9.	Př 6
Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu.	- pěstování květin pokojových i zahradních - aranžování květin živých, suchých, vazby pro různé příležitosti – Vánoce, Velikonoce	6.-9.	OSV – Kreativita
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu.	- zásady ochrany zdraví při práci, znalost a používání ochranných pomůcek - dodržování uložení pracovních pomůcek	6.-9.	
Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty.	- chov domácích zvířat, drobných domácích mazlíčků, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu - seznámení s domácími i neznámými zvířaty	6.	
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty.	- znalost postupů práce, dodržování zásad bezpečnosti, znalost zásad první pomoci a její poskytnutí v případě potřeby	6.	
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče.	- základní vybavení kuchyně, ukládání a použití základního nádobí, jednoduchých nástrojů a přístrojů - údržba vybavení kuchyně a pracovních ploch - obsluha jednoduchých kuchyňských spotřebičů (lednice, mrazící schránka, mikrovlnná trouba, elektrický šlehač, rychlovarná konvice, mixer)	8. – 9.	OSV – Kooperace a kompetice

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	- výběr, nákup, skladování potravin - základní skupiny potravin, sestavování jídelníčku - úprava pokrmů za studena, základní tepelné postupy úpravy potravin - základní postupy při přípravě pokrmu a nápojů, práce s receptem na přípravu pokrmu - údaje na obalech potravin, práce s nimi	8. – 9.	Vz 6
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti.	- úprava stolu, jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu - slavnostní stolování v rodině - zdobné prvky a květiny na stole	8. – 9.	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.	- bezpečný pohyb po kuchyni - základní úklid pracovních ploch a kuchyňského vybavení - bezpečné a ekologické zacházení s čistícími prostředky - bezpečné zacházení s drobnými elektrickými spotřebiči - poskytnutí první pomoci při drobných úrazech v kuchyni (pořezání, opaření horkou vodou, popálení horkým předmětem, rozpáleným tukem)	8. – 9.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí F 8, 9 Vz 6, 7
SVĚT PRÁCE			
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí.	Trh práce: - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů - charakter a druhy pracovních činností - požadavky a kvalifikační, zdravotní a osobnostní - rovnost příležitostí na trhu práce	8. – 9.	Ov 9
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě.	Volba profesní orientace: - základní principy - sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a	8. – 9.	OSV – Sebepoznání a sebepojetí

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného povolání a vzdělávání.	zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace - informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb Možnosti vzdělávání: - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	8. – 9.	
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.	Zaměstnání: - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Podnikání: - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	8. – 9.	OSV – Kreativita Čj 7 Inf 6
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň. Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí. Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost. Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku. Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu.	- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	7.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

- ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost
- ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
 - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
 - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
 - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
 - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
 - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

- ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model
- ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

- ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
- ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

- ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

- ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku
- ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti
- ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

PŘÍPRAVA POKRMŮ

- ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
- ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU

- ČSP-9-6-01p vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu
- ČSP-9-6-04p dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech
- ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

- ČSP-9-7-01p ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu
- ČSP-9-7-02p propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení
- ČSP-9-7-03p pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb

- ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

SVĚT PRÁCE

- ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
- ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

5.9 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** zahrnuje vzdělávací obory **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**. Vzdělávací obsah je realizován na 1. stupni v předmětu **Tělesná výchova** a na 2. stupni v předmětech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**.

Předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět Tělesná výchova se vyučuje ve všech ročnících 1. a 2. stupně.

Do 5. ročníku probíhá výuka zpravidla koedukovaně, od 6. ročníku odděleně. Pro některé činnosti jsou však žáci spojováni i na 2. stupni základní školy (např. lyžování, turistika, tancování, apod.). Plavecká výuka je realizována ve 3. a 4. ročníku vždy v rozsahu 20 hodin ročně. Cílem tělesné výchovy je umožnit žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe a jiných a aktivně je využívat. Pohybové vzdělávání proto postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních potřeb a zájmů, pro regeneraci sil, pro kompenzaci různého zatížení i pro podporu zdraví. Důraz je kladen především na žákův prožitek z pohybu.

Do předmětu jsou zařazovány prvky zdravotní tělesné výchovy, abychom kompenzovali četná zdravotní oslabení dětí školního věku.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- nabízíme žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku biologie člověka i jeho zdraví a povedou k ochotě se o ni dále zajímat
- předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů s tematikou biologické podstaty člověka a jeho zdraví a vedeme je k jejich pravidelnému využívání

Kompetence k řešení problému:

- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o člověku a jeho zdraví a k vyvozování optimálních praktických postupů v rámci svých možností
- vedeme žáky k samostatnému pozorování praktických jevů a jednání lidí souvisejících se zdravím (především civilizačními chorobami), k jejich vyhodnocování a k vyvozování praktických závěrů pro současnost i budoucnost
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů souvisejících se zdravím člověka v různých etapách života

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k formulování vlastních názorů na problematiku zdraví

Kompetence sociální a personální:

- budujeme v žácích zásady chování na sportovních akcích
- ukazujeme dětem potřebu spolupráce ve sportovním týmu a důležitost rolí, které v týmu plní, pro kvalitu společné práce
- podporujeme v dětech sebedůvěru nezbytnou pro jejich samostatný rozvoj
- vedeme žáky k respektování osobnosti druhých, jejich zdraví a potřeb

Kompetence občanské:

- budujeme v žácích potřebu aktivně se zapojit do pohybových aktivit
- učíme žáky respektovat pohybové odlišnosti druhých lidí a vcítit se do jejich situace
- vedeme žáky k dodržování fair play, pravidel ve sportu i mimo něj

Kompetence pracovní:

- vysvětlujeme žákům nutnost ochrany zdraví svého i zdraví druhých
- učíme žáky bezpečně a účinně používat náradí, náčiní a ostatní pomůcky
- ukazujeme důležitost pohybových aktivit pro člověka, který se nevěnuje výkonnostnímu či vrcholnému sportu

1. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	- znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost	1. – 3.	OSV – Psychohygiena
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	- gymnastika: základy akrobacie (průpravná cvičení, kotoul vpřed, kotoul vzad), nácvik odrazu, přeskok přes kozu, kladina (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze), cvičení na žebřinách - atletika: vytrvalostní běh (5-10min), rychlostní běh (30-60m), skok do dálky (spojení rozběhu s odrazem), hod míčkem - plavání (základní plavecká výuka), lyžování, bruslení, turistika, pobyt v přírodě - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti (cvičení s hudbou nebo rytmickým nástrojem)	1. – 3.	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	- pohybové hry s různým zaměřením s náčiním i bez náčiní - pohybová tvořivost, využití netradičního náčiní - základy sportovních her (průpravné hry, spolupráce při hře)	1. – 3.	OSV – Kooperace a kompetice
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	- základní hygiena při Tv (hygiena pohybových činností, cvičebního prostředí, vhodné obutí a oděv) - zásady bezpečnosti při Tv (bezpečnost při pohybových činnostech, při organizaci vyučovací hodiny)	1. – 3.	
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	- znalost smluvených gest, povelů a signálů při pohybových činnostech	1. – 3.	
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti.	- význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu)	4. – 5.	
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	- příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	4. – 5.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.	- gymnastika: základy akrobacie (cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti) - atletika: vytrvalostní běh (6-12min), rychlostní běh (50-60m), skok do dálky, hod míčkem (spojení rozběhu s odhozem) - průpravné úpoly (přetahy a přetlaky) - rytmičné a kondiční formy cvičení pro děti (základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance) - plavání (zdokonalovací plavecká výuka), lyžování, bruslení, turistika, pobyt v přírodě - sportovní hry (vybíjená, kopaná, atd.)	4. – 5.	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	- hygiena při Tv (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity) - bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv)	4. – 5.	
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	- vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	4. – 5.	
Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	- zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly) - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) - utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	4. – 5.	OSV – Hodnoty, postoje a praktická etika
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	- komunikace v Tv (základní tělocvičné názvosloví, smluvené povelý a signály)	4. – 5.	
Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.	- organizace v Tv (základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí)	4. – 5.	OSV – Kooperace a kompetice OSV – Kreativita
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	- měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy)	4. – 5.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Orientuje se v informačních zdrojích a pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.	- zdroje informací o pohybových činnostech	4. – 5.	
Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti.	-hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti	3. - 4.	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	-j eden plavecký způsob, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	3. – 4.	
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy.	- správné držení těla, správné zvedání zátěže - cvičení se sportovním náčiním (švihadla, krátké tyče, míče, apod.) - dechová cvičení	1. – 3.	
Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.	- zdravotní Tv (průpravná, relaxační, kompenzační a jiná zdravotně zaměřená cvičení)	1. – 3.	
Zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování.	- denní režim z pohledu zdravotního oslabení - soustředění na cvičení, vnímání pocitů při cvičení - prevence a korekce oslabení (průpravná, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a jiná zdravotně zaměřená cvičení)	4. – 5.	
Zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele.	- základy speciálních cvičení (základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení)	4. – 5.	
Upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu jeho oslabením.	- nevhodné cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)	4. – 5.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

- TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

- TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
 - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
 - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
- TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
 - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
 - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

- ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
- ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením
- ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
- ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
- ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

2. stupeň

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	- správné držení těla, zvyšování kloubní pohyblivosti, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu - celkové posilování svalového aparátu, rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost, rekreační sportování - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	6. – 9.	Př 8
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.	- znalost významu rozcvičení, žák se individuálně rozcvičí, provádí cvičení protahovací, strečink, cvičení uvolňovací a relaxační	6. – 9.	Př 8
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	- povědomí o škodlivosti drog a jiných podobných látek - hygiena podmínek – reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, úprava pohybových aktivit podle nich	6. -9.	Př 8 Vz 6, 7
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	- znalost vhodného a bezpečného chování na sportovištích, na sportovních akcích ve škole i mimo ni - zásady bezpečného používání pomůcek, sportovních potřeb, náčiní a nářadí	6. -9.	OSV – Kooperace a kompetice
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. Posoudí provedení osvojované pohybové	- pohybové hry: závody družstev i jednotlivců, štafety, s různým zaměřením a náčiním, netradiční hry - gymnastika: kotouly, stoje na rukou, přemety stranou, přeskoky kozy, odrazy z můstku a	6. – 9.	OSV – Psychohygiena OSV – Sebepoznání a sebepojetí

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	trampolíny, cvičení na hrazdě, na kruzích, šplh na tyči a laně - moderní a rytmická gymnastika: cvičení s náčiním, cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, soulad pohybu s hudbou, aerobik, tance - úpoly: přetahy, přetlaky, odpory, pádová technika - atletika: atletická abeceda, krátké běhy (postupné zrychlování, rychlé starty z různých poloh), vytrvalostní běhy, hody, skoky - sportovní hry: vybíjená, přehazovaná, volejbal, fotbal, házená, basketbal, doplňkové sportovní hry - doplňkové činnosti podle možností: plavání, lyžování, bruslení, turistika, pohyb v přírodě - přežití v přírodě, orientace, ukrytí, zajištění vody, potravy, tepla		
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení.	- pravidelné cvičení i mimo rámec TV	6. – 9.	
Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení.	- znalost a uplatňování cviků vhodných pro konkrétní oslabení - využití dechová cvičení a relaxačních, protahovacích, posilovacích a koordinačních cviků	6. – 9.	Př 8 Vz 7
Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení.	- znalost vlastního oslabení a cviky pro něj nevhodné, kontrola vlastní pohybové činnosti	6. – 9.	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	- komunikace v TV - používání aktuálního názvosloví, cvičení podle pokynů	6. – 9.	
Naplňuje ve školních podmínkách základní	- znalost Olympijských her	6. – 9.	D 6

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	- znalost a dodržování olympijských myšlenek, dodržování dohodnutých pravidel		
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	- dodržování platných nebo dohodnutých pravidel při sportovních a pohybových hrách, spolupráce v týmu	6. – 9.	OSV – Komunikace
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	- dodržuje pravidla a terminologii osvojovaných činností, zásady chování a jednání při různých činnostech a v různém prostředí	6. – 9.	
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	- měření délky, výšky, práce se stopkami, pásmem - vyhodnocování výsledků	6. – 9.	F 6
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	- znalost zásad organizace, aktivní podíl na organizování prostoru a pohybových činností	8. – 9.	
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	- práce s tabulkami, výsledkovými listinami - zjišťování a doplňování potřebných údajů	8. – 9.	M 8, 9

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

- TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
- TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity

- TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného
- TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
 - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
- TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
- TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

- ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
- ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
- ZTV-9-1-03p vyhýbá se činností, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Předmět: Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět je vyučován v 9. ročníku. Cílem předmětu je poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty. Základními tématy jsou zdraví a výživa, osobnostní a sociální rozvoj a základy sexuální výchovy.

Vyučovací předmět je realizován v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k využívání poznatků z různých předmětů
- učíme žáky vyhledávat a kombinovat informace z různých zdrojů
- učíme žáky nalézat souvislosti, smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky vnímat problémové situace
- vedeme žáky k promýšlení a plánování způsobu řešení problémů s využitím vlastních zkušeností
- učíme žáky vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- vedeme žáky ke schopnosti obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- vedeme žáky k naslouchání druhým lidem, vhodnému reagování a argumentování
- vedeme žáky využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření potřebných a kvalitních vztahů s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme sebedůvěru a sebeúctu žáků
- učíme žáky oceňovat zkušenosti druhých lidí
- vedeme žáky ke spolupráci

Kompetence občanské:

- učíme žáky chápat principy zákonů, společenských norem a respektovat a chránit tradice
- učíme žáky rozhodovat se v zájmu zdraví
- vedeme žáky k respektování přesvědčení a vnitřních hodnot ostatních lidí

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k plnění povinností
- učíme žáky využívat znalostí a zkušeností v rámci přípravy žáků na budoucnost

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.	Rodina: - postavení jedince v rodině, role členů rodiny - příbuzenské a mezigenerační vztahy - historie vlastní rodiny - význam rodiny - typy rodiny - náhradní rodina - rodičovství, výchovné způsoby	9.	OSV – Mezilidské vztahy
Vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím. Vysvětlí vztah mezi hodnotou zdraví a uspokojováním základních lidských potřeb. Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví. Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví. Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí. Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými přenosnými civilizačními a jinými chorobami. Svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	Zdraví, péče o zdraví: - základní lidská hodnota - základní lidské potřeby a jejich hierarchie - hodnotový žebříček - péče o zdraví - rodina a zdraví - starší a handicapovaní členové rodiny - infekční a civilizační choroby - domov, rodinné soužití a podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví - pitný režim - výživa a zdraví - hygiena a zdraví - tělesná a duševní hygiena, - denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim - mezilidské vztahy a sociální zdraví - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	9.	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika OSV – Psychohygiena OSV – Seberegulace a sebeorganizace

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě. Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.	Osobnostní a sociální rozvoj: - vztahy mezi lidmi a formy soužití - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (rodina, škola, vrstev. skupina, obec spolek) - takt, slušnost, úcta - společenské chování - kultura osobního projevu - poznáváme sebe a druhé - sebepojetí: sebepoznávání, sebehodnocení, seberealizace, utváření vědomí vlastní identity - typy osobnosti, osobnostní kříž - temperament - asertivita - vztahy s rodiči - konflikt a jeho řešení - zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování - komunikace, kooperace - dopad vlastního jednání a chování - psychohygiena, zvládání stresu, a hledání pomoci při problémech	9.	OSV – Poznávání lidí OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV – Komunikace OSV – Psychohygiena Ov 6, 7
Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	Výživa a zdraví: - poruchy příjmu potravy, mentální anorexie, bulimie - ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění - preventivní léčebná péče - alternativní výživové směry - reklamy na potraviny	9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka. Uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni. V případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým. Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt. Uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.	Návykové látky a zdraví, osobní bezpečí: - návykové látky – zdravotní a sociální rizika - zneužívání návykových látek - odmítání návykových látek - cesta přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutí hmyzu a stykem se zvířaty - psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému - rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné předměty, nebezpečný internet) - násilné chování - těžké životní situace a jejich zvládání - pozitivní životní cíle a hodnoty - návykové látky a bezpečnost v dopravě - návykové látky a zákon - doping ve sportu - reklamní vlivy - počítače a hazardní hry, gamblerství - krizové situace: šikanování, týrání, sexuální zneužívání - brutalita a jiné formy násilí v médiích - kriminalita mládeže - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a situacích ohrožení - přivolání pomoci v případě osobního nebo cizího ohrožení - linky důvěry, krizová centra	9.	MkV – Lidské vztahy MeV – Vnímání autora mediálních sdělení

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc. Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí mimořádných událostí.	Mimořádné situace: -klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování - základní úkoly ochrany obyvatelstva - činnost při mimořádné události - prevence vzniku mimořádných událostí - varovný signál požáru a chování po jeho vyhlášení - tísňová volání - základy první pomoci, obvazová technika - situace hromadného ohrožení - varovný signál a chování při jeho vyhlášení - evakuace - improvizovaná ochrana - havárie s únikem nebezpečné látky - příprava přistávací plochy leteckou záchrannou službu - signalizace LZS - základy první pomoci (bezvědomí, zástava srdce, popáleniny, zlomeniny, úraz el. proudem) - rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky provozu vč. zvládnutí agresivity - postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	9.	Ch 8Př 8
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu. Dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce. Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.	Změny v životě člověka, dospívání, partnerství: - etapy lidského života - puberta, dospívání - hledání sama sebe - přátelství, zamilovanost, láska - hledání partnera: rozhodování na celý život, požadavky na partnera - lidé pro manželství nevhodní, sexuální deviace - potřeba citů a lásky u tělesně a duševně postižených	9.	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika Př 8

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Základy sexuální výchovy: - význam sexuální výchovy, fakta o sexualitě - sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost - anatomie ženských a mužských pohlavních orgánů - slovníček pojmů - intimní hygiena, dětská gynekologie - předčasná sexuální zkušenost a její rizika - sexuální orientace - reprodukční zdraví, plánování rodičovství - ochrana před nechtěným těhotenstvím - nemoci přenosné pohlavním stykem - odborná pomoc - promiskuita a nebezpečí s ní spojené - vztah „já-ty“, problematika komunikace - způsoby vyjadřování lásky - etická stránka sexuality - nevhodné chování v oblasti sexuality - sexuální zneužití - sexualita a zákon - reální a nereální informace o sexualitě v médiích - sexualita z hlediska odlišné kultury a víry, prostituce, pornografie Problémy těhotenství, péče o dítě: - reprodukce, funkce rozmnožovacího ústrojí, početí - zdraví reprodukční soustavy - předporodní vývoj: životospráva, péče o těhotnou ženu, budoucí otec, výbava pro dítě, příprava na porod, porod - šestinedělí, výživa kojence, péče o kojence - první rok života dítěte - základní péče a výchova batolete	9.	OSV – Sebepoznání a sebepojetí Př 8

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

- VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
- VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
- VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem
- VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
- VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

5.10 Přehled volitelných předmětů

Součástí učebního plánu jsou také volitelné předměty, které umožňují žákovi individuální rozvoj podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si vybere předmět, který bude navštěvovat z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku.

Počet volitelných předmětů vypsanych vedením školy ve školním roce je závislý na počtu žáků v daných ročnících na organizačních možnostech školy.

Předmět: Cvičení z matematiky

Předmět **Cvičení z matematiky** je nabízen jako povinně volitelný předmět v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně. Vychází ze vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace** a cílem je procvičování a docvičení učiva.

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (činnostmi, kterými se učí poznávat a nalézat situace, v nichž se může orientovat prostřednictvím matematického popisu), k vyhodnocování matematického modelu, poznávání hranic jeho použití, uvědomování si, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů, k jeho realizaci a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- zpřesňování vyjadřování a zdokonalování grafického projevu, porozumění matematickým termínům a symbolice a ke komunikaci na odpovídající úrovni (formulování nebo přijímání matematických poznatků nebo problémů a jeho způsobu řešení)
- rozvíjení zkušenosti s řešením úloh a problémů, poznávání možností matematiky a k uvědomování si skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení logického myšlení a úsudku, zdůvodňování matematických postupů, vytváření hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Vzdělávání v předmětu směřuje k:

- rozvoji používání základních matematických pojmů a vztahů
- zobecňování a matematizace reálných jevů, poznávání jejich vlastností
- vytváření rozšířené zásoby matematických nástrojů a jejich efektivní užívání
- provádění rozboru problému, odhadování výsledků, volba správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů

- zpřesňování vyjadřování a zdokonalování grafického projevu
- poznávání možností využití matematiky v praxi, uvědomování si skutečnosti, že k výsledku lze dospět více různými způsoby
- rozvíjení logického myšlení a úsudku, představivosti
- rozšiřování základního učiva
- rozšiřování zájmu o matematiku
- příprava na přijímací zkoušky

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k využívání prostředků výpočetní techniky
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami docházejí k řešení a závěrům
- vedeme žáky k plánování postupů a úkolů, k aktivnímu vyhledávání a třídění informací
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje žákům volbu různých postupů
- vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- učíme žáky pracovat s chybou
- vedeme žáky k získávání číselných údajů měření reálnými měřidly, prováděním odhadů, zaokrouhlováním, studiem tabulek, grafů a diagramů
- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
- vedeme žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky zdůvodňovat matematické postupy a vytvářet hypotézy
- vedeme žáky ke komunikaci na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině

Kompetence občanské:

- učíme žáky respektovat názory ostatních

Kompetence pracovní:

- učíme žáky zdokonalovat grafický projev a vedeme je k efektivitě při organizování vlastní práce

- vedeme žáky k ověřování výsledků

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu. Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor. Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel.	Číslo: -přirozené, celé, racionální, reálné	8. – 9.	
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných.	Výrazy: - číselné výrazy - výrazy s proměnnou (mnohočleny) a jejich úpravy	8. – 9.	
Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem).	Poměr - trojčlenka, měřítko Procenta -procento, promile	8. – 9.	Z 6
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.	Lineární rovnice: - rovnost - lineární rovnice - výpočet neznámé ze vzorce -slovní úlohy	8. – 9.	F 6, 7, 8, 9
Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data. Porovnává soubory dat.	- slovní úlohy -práce s diagramy, nákresy, grafy a tabulkami	8. – 9.	EGS – Objevujeme Evropu a svět EV – Vztah člověka k prostředí Z 7, 8
Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení	-základní rovinné útvary a jejich vlastnosti -Pythagorova věta, Thaletova věta a jejich využití	8. – 9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
úloh a jednoduchých praktických problémů. Využívá potřebnou matematickou symboliku.			
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti. Odhaduje a vypočítá objem a povrch těles.	Tělesa: -kolmé hranoly, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule - povrch a objem těles -sít vybraných těles - slovní úlohy	8. – 9.	OSV – Rozvoj schopností poznávání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

- M-9-1-01p píše písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
- M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)
- M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
- M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
- M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
- M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu
- M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

- M-9-2-01p vyhledává a třídí data
- M-9-2-02p porovnává data
- M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

- M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce

- M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
- M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce
- M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary
- M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
- M-9-3-12p načrtne základní tělesa

Předmět: Environmentální praktikum

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Environmentální praktikum je jedním z volitelných předmětů, které se nabízí žákům 8. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** na 2. stupni, vzdělávacího oboru **Přírodopis** a předmětu **Přírodopis**, dále vzdělávacího oboru **Chemie** a předmětu **Chemie** a vzdělávacího oboru **Zeměpis** a předmětu **Zeměpis**. Náplň **předmětu zasahuje i do vzdělávacích oblastí Člověk a společnost, Člověk a zdraví**.

Výuka probíhá v odborné učebně přírodopisu-chemie, v učebně informatiky, v přírodní učebně na školní zahradě a v terénu. Písemné výstupy jsou vedeny formou protokolů, výukových plakátů nebo nakopírovaných materiálů.

Cílem předmětu je vést žáky k poznávání životního prostředí, posílit u žáků pocit spoluzodpovědnosti za současný i příští stav přírody i společnosti a podněcovat žáky k aktivní účasti na ochraně životního prostředí.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- podporujeme žáky k samostatnému získávání informací
- učíme žáky pracovat s více zdroji informací (internet, encyklopedie, určovací klíče)

Kompetence k řešení problému:

- předkládáme žákům modelové situace a problémy z oblasti životního prostředí a snažíme se společně prodiskutovat možná řešení
- pracujeme s aktuálními informacemi v médiích, které se týkají problematiky životního prostředí

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k samostatnému projevu, aby jasným a kultivovaným způsobem obhájili své postoje
- respektujeme právo na odlišný názor

Kompetence sociální a personální:

- řešíme problémové úlohy ve dvojicích nebo větších skupinách, kde se žáci učí týmové spolupráci a výsledky svých samostatných prací a projektů se učí žáci prezentovat před třídním kolektivem

Kompetence občanské:

- zdůrazňujeme význam biodiverzity a ochrany přírody jako nezbytný předpoklad zachování života na Zemi
- vedeme žáky k odpovědnosti za své chování, k pochopení nutnosti mezilidské spolupráce při řešení problémů

Kompetence pracovní:

- směřujeme žáky k tomu, aby své každodenní činnosti a aktivity vykonávali s ohledem na životní prostředí a trvale udržitelný rozvoj
- motivujeme žáky, aby se zúčastňovali sběrových akcí na škole (starý papír, vybité baterie, hliník,...) a třídili odpad
- snažíme se žáky zapojit do péče o vnitřní prostředí a nejbližší okolí školy

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Př -Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi. Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému. Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.	Ekosystémy: - les, pole, voda, tropický deštný les, lidské sídlo, kulturní krajina -biotické a abiotické podmínky života - biodiverzita - ochrana biologického druhu	8.	Z 6 Př 6,7
CH - Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití. Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění.	Základní podmínky života: - voda, ovzduší	8.	Z 6 Př 6 Ch 8
Př -Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému. Z- Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí: - zemědělství a ekologické zemědělství - doprava a životní prostředí - odpady - životní styl - ochrana přírodních a kulturních památek a programy na jejich ochranu	8.	Z 6, 7, 8 Př 6, 7,8 Ov 7

ZÁKLADY EKOLOGIE

- P-9-7-01 uveďte příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
 - P-9-7-02p rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému
 - P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
 - P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
 - P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí
- SMĚSI
- CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uveďte příklady jejich použití
 - CH-9-2-06p uveďte zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí
 - ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
 - Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Předmět: Konverzace v anglickém jazyce

Bude nabízen jako volitelný předmět v 9. ročníku a vychází ze vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, vzdělávacího oboru **Cizí jazyk** a vyučovacího předmětu **Anglický jazyk**.

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Cílem vyučovacího předmětu Konverzace v anglickém jazyce je rozvíjet zájem žáků o dokonalejší poznání života lidí v anglicky mluvících zemích a zvládnutí anglického jazyka, prohloubit znalost a zvýšit jazykovou kulturu žáků v ústním projevu. Žáci získávají sebedůvěru při vystupování na veřejnosti a jsou vedeni ke kultivovanému projevu.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení:

- učíme žáky pracovat s různými typy slovníků (dvojazyčný, výkladový,...)
- vedeme žáky k chápání významu schopnosti komunikace v Aj

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů v kontextu
- vedeme žáky k překonání bariéry strachu mluvit cizím jazykem

Kompetence komunikativní:

- navozujeme témata z běžného života
- učíme žáky samostatnému projevu a komunikaci s ostatními účastníky diskuse

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky, aby si uměli vyžádat nebo poskytnout pomoc a radu v jednotlivých situacích

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k poznávání realit v anglicky mluvících oblastech

Kompetence pracovní:

- snažíme se vést žáky k využívání anglického jazyka pro získávání informací

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat. Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života. Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	- free time, hobby, future career - my town, cities - English speaking countries - animals, environment - fashion, shopping - health, diet, drugs, illness, doctor - festivals, holidays - my country, traveling	9.	EGS – Objevujeme Evropu a svět OSV – Osobnostní rozvoj Z 7, 8, 9

POSLECH S POROZUMĚNÍM

- CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
- CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

PSANÍ

- CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Předmět: Cvičení z českého jazyka

Charakteristika

Volitelný předmět vychází ze vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, je nabízen v 7. a 9. ročníku a je zaměřen na procvičování, rozšiřování znalostí a dovedností získaných ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura**. Mateřský jazyk je klíčem ke studiu všech oborů, rozvíjení jazykových dovedností a je tedy prostředkem k lepšímu vzdělávání. Žáci jsou vedeni k prohloubení znalostí a rozvíjení zájmu o dokonalejší poznání i ovládnutí českého jazyka a ke zvýšení jazykové kultury v projevech ústních i písemných.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- učíme žáky vyhledávat, třídit informace a vnímat jejich souvislosti
- učíme žáky kriticky hodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problému:

- umožňujeme žákům samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení
- učíme žáky obhajovat svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k rozšiřování slovní zásoby
- poskytujeme žákům prostor k mluvenému projevu
- vedeme žáky ke kultivovanému písemnému i ústnímu projevu

Kompetence sociální a personální:

- vytváříme příležitosti ke spolupráci v menších skupinách i v rámci celé třídy

Kompetence občanské:

- umožňujeme aktivní zapojení žáků do kulturního dění

Kompetence pracovní:

- učíme žáky kontrolovat vlastní práce
- vedeme žáky k tomu, aby využili znalostí a zkušeností v dalším vzdělávání a profesním zaměření

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	- psaní a výslovnost slov přejatých - zvuková stránka jazyka (spisovná výslovnost, přízvuk slovní i větný, intonace, pauzy, frázování)	7., 9.	ČJ 6-9 Aj 8, 9 Rj, Nj 8, 9
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch.	- slovní zásoba a tvoření slov - význam slova	7., 9.	OSV – Komunikace ČJ 6-9
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	- slovní druhy ohebné a neohebné	7., 9.	ČJ 6-9
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí.	- skladba - větné členy - skladba větná - tvoření vět	7., 9.	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí.	- pravopis (koncovky, předpony, přípony, interpunkce) - věta jednoduchá a souvětí	7., 9.	
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	- samostatná práce s odbornou literaturou - rozvoj slovní zásoby	7., 9.	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	- volná reprodukce textu - rozvrstvení národního jazyka	7., 9.	ČJ 6-9
		7., 9.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa
- ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí
- ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami
- ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov
- ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Předmět: Informatika a výpočetní technika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Tento předmět je nabízen jako povinně volitelný v 9. ročníku jednu hodinu týdně. Navazuje na předmět Informatika a slouží k prohloubení učiva tohoto předmětu. Umožňuje žákům rozšířit základní úroveň informační gramotnosti, která je předpokladem k uplatnění na trhu práce. Dosažené dovednosti žáci aplikují ve většině vyučovacích předmětů.

Výuka probíhá v počítačové učebně.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, využívání zkušeností s jiným SW i nápovědy (help) u jednotlivých programů, internet apod.
- učíme žáky pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s počítačem

Kompetence k řešení problémů:

- zadáváním úloh a projektů vedeme žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení, učíme je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- vedeme žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dokončení

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky využívat pro komunikaci na dálku vhodné technologie, některé práce odevzdávat prostřednictvím elektronické pošty
- vedeme žáky k dodržování vžitých konvencí a pravidel při komunikaci a tvorbě elektronických dokumentů

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, při projektech je učíme pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence občanské:

- seznamujeme žáky s legislativou a obecně morálními zákony a vedeme je k jejich dodržování
- při zpracovávání informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, která získávají prostřednictvím internetu a sdělovacích prostředků

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- učíme žáky využívat informační technologie pro svůj další profesní růst

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací. Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	Textové editory: - používání stylů písma (změna stylu, vlastní styly) - typografická pravidla, vložení symbolu (znaky, které nejsou na klávesnici) - vlastnosti odstavce, stránky - vložení obrázku a upravení jeho formátu - nastavení vlastností: pravé tlačítko myši - vytvoření obrázku v grafickém editoru a vložení do textu - import tabulky z tabulkového procesoru Tabulkové procesory: - práce se sešity, listy, řadami, sloupci, buňkami - formát buněk (změna formátu, vlastní formát) - vložení řady, sloupce, buněk, sloučení buněk, rozdělení a sloučení buněk - složitější vzorce (minimum, maximum, průměr, podmínka, logický součet, logický součin) - vytvoření grafu, úprava vzhledu a vlastností grafu	9.	
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	- tvorba prezentací ve vhodném programu - úprava obrázků, grafů, textů	9.	Vv 9
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	- vyhledávání informací, uvádění zdroje informací při jejich použití	9.	
Používá informace z různých informačních	- porovnávání více různých zdrojů informací	9.	

Výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost.	- vyhodnocení spolehlivosti informace - stavba a funkce počítačové sítě (topologie sítě, pakety, servery)		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

- ICT-9-1-01p vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace
- ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ
- ICT-9-2-01p, ICT-9-2-02p ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy
- ICT-9-2-03p, ICT-9-2-04p, ICT-9-2-05p vyhledává potřebné informace na internetu - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až 53 školského zákona. Podrobnosti o hodnocení výsledků žáků a jeho náležitostech stanoví ministerstvo v § 11 vyhlášky č. 48/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Obecné zásady:

- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- podklady pro klasifikaci učitel získává: soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování, zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými, didaktickými testy
- písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce z hlavních předmětů – ČJ, M, CJ) přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem (nejméně jeden týden)
- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematičnosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě

Hodnocení a klasifikace

A. V předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí.

Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

B. Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných upravují § 16 a 17 školského zákona a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Učitelé respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování. Volí také vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů. Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními mohou být hodnoceni tradiční pětistupňovou klasifikační stupnicí nebo na základě doporučení PPP a žádosti rodičů slovně. Slovní hodnocení je zaměřeno na poskytování zpětné vazby v průběhu činností a jejich výsledku. Žák dostává souhrnnou informaci o tom, kde má problematické oblasti a jakým způsobem může dosáhnout lepších výsledků. Učitel hodnotí osobní pokrok žáka, porovnává jeho aktuální výkon s předchozími výsledky. Hodnocení je adresné, obrací se k tomu, komu je určeno – k žákovi samému.

A. V předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný):

- ovládá bezpečně požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myšlení pohotové, dobře chápe souvislosti, myslí logicky správně
- je schopen samostatně studovat vhodné texty
- pracuje uvědoměle a aktivně v týmu, jeho působení je velmi přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně
- umí a používá kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce pracuje samostatně

Stupeň 2 (chvalitebný):

- v podstatě uceleně ovládá požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myslí logicky správně
- je schopen s menší pomocí samostatně studovat vhodné texty
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se méně výstižně, ale poměrně přesně
- umí a dovede použít kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce učitelem pracuje s jistotou

Stupeň 3 (dobrý):

- má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků
- myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v logice se vyskytují chyby
- je schopen studovat vhodné texty podle návodu učitele
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je částečně přínosné
- je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů s dopomocí učitele
- vyjadřuje se obtížně a nepřesně
- dovede použít kompenzační pomůcky s návodem učitele
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat

Stupeň 4 (dostatečný):

- má závažné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků
- v myšlení se vyskytují závažné chyby
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty
- práce v týmu se pouze účastní, jeho působení je občas přínosné
- málokdy je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky používá s návodem učitele obtížně a s chybami
- má velké obtíže při práci s upraveným textem
- závažné chyby dovede s pomocí učitele opravit

Stupeň 5 (nedostatečný)

- požadované poznatky si neosvojil
- samostatnost v myšlení neprojevuje
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty ani s podněty učitele
- žák nepracuje pro tým
- správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen
- jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky nedovede použít ani s návodem učitele
- s upraveným textem nedovede pracovat
- chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele

B. Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení

Stupeň 1 (výborný):

- v činnostech je velmi aktivní se zájmem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost
- pracuje velmi tvořivě, samostatně, plně využívá osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí
- jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje tvořivě

Stupeň 2 (chvalitebný):

- v činnostech aktivní, převážně samostatný
- úspěšně rozvíjí své osobní předpoklady
- projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje samostatně, má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost

Stupeň 3 (dobrý):

- v činnostech je méně aktivní, samostatný, pohotový, občas i pasivní
- nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu
- jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb
- jeho dovednosti a vědomosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele
- nemá aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost

Stupeň 4 (dostatečný):

- v činnostech je málo tvořivý, často pasivní
- rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé
- úkoly řeší s častými chybami
- dovednosti a vědomosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele
- projevuje velmi malý zájem a snahu

Stupeň 5 (nedostatečný):

- v činnostech je skoro vždy pasivní
- rozvoj schopností je neuspokojivý
- jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu
- minimální osvojené dovednosti a vědomosti nedovede aplikovat
- neprojevuje zájem o práci, práci druhým znemožňuje

Zásady hodnocení chování ve škole a na akcích pořádaných školou

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu či jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit následující výchovná opatření:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Hodnocení žáků na vysvědčení

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 - neuspokojivé

Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěl(a)
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm:

- a) **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- b) **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,
- d) **nehodnocen(a)**, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škola sdělí škole při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů.

Hodnocení práce v zájmových útvarech

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) pracoval(a) úspěšně,
- b) pracoval(a).

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

Slovní hodnocení

Žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami může ředitel školy povolit slovní hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

prospěch	učivo	úroveň myšlení	vyjadřování	aplikace vědomostí	píle, zájem
1 - výborný	bezpečně ovládá	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný	výstižné, přesné	užívá vědomostí spolehlivě a uvědoměle, pracuje samostatně, přesně a s jistotou	aktivní, má zájem
2 - chvalitebný	ovládá	uvažuje samostatně	celkem výstižné	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb	učí se svědomitě

3 - dobrý	v podstatě ovládá	menší samostatnost v myšlení	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby	v učení i práci nepotřebuje větších podnětů
4 - dostatečný	ovládá částečně se značnými mezerami	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává	malý zájem o učení, potřebuje pobídky a pomoc
5 - nedostatečný	neovládá	odpovídá nesprávně i na návodné otázky	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele	veškerá pomoc a pobízení jsou neúčinné
chování					
1 - velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.				
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažných přestupků proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.				
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.				

Komisionální přezkoušení

- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením, nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Opravná zkouška

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Přezkoušení

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených klasifikačním řádem. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučení odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

Dodatečná zkouška

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.
- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.

- který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

Postup do vyššího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval.

Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.